Eulogikon

Ancient Greek Texts — Free & Open source

eul_wid: reo-ai

Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεύς · Alexander of Aphrodisias

Problems, Books 3–4

Προβλήματα

Period: *Ῥωμαϊκή* Roman
Dialect: *Κοινὴ φιλοσοφική* Philosophical Koine
Domain: *Φιλοσοφία* Philosophy
Format: *Πραγματεία* Treatise
Affiliation: Aristotelian

3 t [ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ] ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΠΟΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ [Οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν παλαιοτέρων ἰατρῶν σποράδην ἐξηῦρόν τινα τῆς ἰατρικῆς, ἐκ κληδόνων ἢ τριόδων συνάγοντες καὶ ἀπὸ τύχης ἢ μαντείας ἢ κλήσεως δαιμόνων ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ.

3 Pr Ἱπποκράτης δὲ ὁ τῶν Ἀσκληπιαδῶν ταύτην ὡς ἂν εἴποι τις πλαζομένην συνάξας καὶ τελείως ὑφάνας πλήρη καὶ ἀρτίαν εἰργάσατο κεφαλὴν ἐπιθείς· καὶ οὐκ ἄν τις ἁμάρτοι λέγων, ὡς ὁ προνοητικὸς θεὸς ἐλεήσας τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀλλεπαλλήλοις νόσοις ἀπολλύμενον αὐτὴν τὴν φύσιν σαρκώσας Ἱπποκράτην κατήγαγε πρὸς ἀρτίαν ταύτης παράδοσιν. ἴσως γὰρ καὶ τοῦτο αἰνίττεται κατὰ τὸ προοίμιον τῶν Ἀφορισμῶν λέγων, ὡς ‘ἐπειδὴ κατὰ τὴν πεῖραν ἡ ἰατρικὴ σχεδὸν ἀκατάληπτός ἐστιν (οὔτε γὰρ ὅτε βουλόμεθα, τοῖς πάθεσι τῶν ἀνθρώπων ἐντυγχάνουσιν οἱ ἰατροί· τύχῃ γὰρ καὶ τῷ σπανίῳ τῆς γενέσεως δουλεύει ταῦτα), ἔτι γε μὴν καὶ ἐπικίνδυνος τῷ ἐν σώματι ῥευστῷ μὲν διὰ τὴν ὕλην καὶ ἀβεβαίῳ κεκτημένῳ δὲ καὶ θείαν δύναμιν ψυχικὴν γυμνάζεσθαι τὴν ἰατρικὴν τέχνην καὶ οὐκ ἀψύχῳ καὶ ἀτίμῳ καθάπερ τὰς ἄλλας τέχνας, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ πάθη ὑπὸ πολλῶν αἰτίων γεννᾶσθαί τε καὶ αὐξάνεσθαι καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραίνειν τὴν πεῖραν ἐν τῷ διακρίνειν τὸ ποιητικὸν αἴτιον· φέρε τῷ λόγῳ ψιλῷ χωρὶς ὑποκειμένης ὕλης ἀσωμάτως πᾶσαν περιλαβὼν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διδάξω καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπιστημονικὸν λόγον ἔχειν ποιήσω, καὶ τὰς αἰτίας πάσας ὑποθήσομαι σὺν ταῖς διαγνώσεσι πρὸς τὸ σὲ λοιπὸν τῇ πείρᾳ γυμνάζειν τὸν λόγον, τότε δ’ ἄν σοι κατὰ τύχην περιπέσῃ τι πάθος ἐφαρμόζειν τὸν λόγον καὶ γυμνάζειν καὶ ἀληθῆ τοῦτον εὑρίσκειν‘. Τὸ δὲ μέγιστον τοῦ ἀνδρός, ὅτι οἱ παρ’ αὐτοῦ λεγόμενοι Ἀφορισμοὶ οὐχ ἁρμόζουσι μόνον ἰατρικῇ ἀλλὰ καὶ κοινῶς παντὶ τῷ βίῳ· νόμοι γάρ εἰσι καθολικοὶ θεσπίζοντες καὶ κανονίζοντες τὰ γινόμενα· ὡς ὅταν λέγῃ ‘ ἐν τοῖσι γυμναστικοῖσι αἱ ἐ π ’ ἄκρον εὐεξίαι σφαλεραί ‘ καὶ ‘ πᾶν τὸ πολὺ τῇ φύσει πολέμιον ‘ καὶ ‘ ὕπνος ἀγρυπνίη μᾶλλον γιγνόμενα τοῦ μετρίου κακόν ‘, καθολικὸν δίδωσιν ἡμῖν κανόνα καὶ νόμον ἐπὶ παντὸς πράγματος, ὡς πᾶν μέτρον ἄριστον· καὶ πάλιν ‘ τὰ μὴ καθαρὰ σώματα ὁκόσῳ ἂν θρέψῃς μᾶλλον βλάψεις ‘, ὃ δύναται καὶ ἐπὶ ψυχὴν μεταφέρεσθαι· οὕτω γὰρ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ‘ τὰς μὴ καθαρὰς ψυχὰς ὅσῳ ἂν παιδεύσῃς μᾶλλον βλάψει ς , τῆς γὰρ ἀσωμάτου ψυχῆς ἀσώματος τροφὴ παίδευσις ‘. καὶ ἐπὶ ἄλλων δὲ ἀφορισμῶν τὸ εἰρημένον κρίνων εὑρήσεις. ἔχουσι δὲ καὶ τὸ διωρισμένον καὶ τὸ συνεχές, ὃ καὶ αὐτὸ τελείας ἀρετῆς ἐστι σύμβολον· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν γραμμικῶν, καὶ ἐπ’ αὐτῶν εἰ οὕτως ἔτυχεν

ὁ πέμπτος τὸν τέταρτον σαφηνίζει καὶ ὁ τέταρτος τὸν τρίτον καὶ ὁ τρίτος τὸν δεύτερον καὶ ὁ ἐφεξῆς ὡσαύτως· καὶ προβαίνων σαφῶς τοῦτο ποιεῖται τὴν τάξιν φυλάττων τοῦ λόγου καὶ τὸ ἀκόλουθον τῆς αἰτίας ἐπὶ ἡλικιῶν ἢ ὡρῶν καὶ παθῶν καὶ τῶν παραπλησίων.] Διὰ τί τῶν ἐν γάλακτι τρεφομένων ἀλεκτρυόνων οἱ ὄρχεις εὐμεγέθεις καὶ εὔπεπτοι γίνονται; Ὅτι τὸ αἷμα ἔχει ἐν αὐτῷ ὀρρόν, ὅνπερ ἕλκει ὁ νεφρὸς κατ’ ἔλλειψιν τοῦ ὑγροῦ οὖρον ὄντα· ἔχει δὲ καὶ θορόν, ὅνπερ οἱ ὄρχεις ἕλκοντες τρέφονται, ὃς παχύτερός ἐστιν οὔρου, λεπτότερος δ’ αἵματος, ὃ καὶ σχῆμά ἐστιν αὐτοῦ· ἀλλ’ ἕως μὲν ἡ φύσις πολλῆς δεῖται τροφῆς, ὡς ἐπὶ παιδίων, καὶ τὸν θορὸν εἰς τὸ πᾶν ἀναλίσκει σῶμα· ὅτε δὲ οὐ χρείαν ἔχει πολλῆς, τοῦτον περὶ τὸ ἡβάσκειν περὶ τοὺς ὄρχεις συνάγει τῶν τε θηλειῶν καὶ τῶν ἀρρένων, ὡς ἔστιν ἰδεῖν τότε τοὺς ὄρχεις εὐρυνομένους καὶ τρίχας φυομένας περὶ τὴν ἥβην.

31 ἔπειτα δὲ μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ θήλεος ἡ φύσις χρείαν ἔχουσα πολλοῦ αἵματος πρός τε τροφὴν τῷ βρέφει καὶ πρὸς γάλακτος γένεσιν, τοῦτον τὸν θορὸν ἀπὸ τῶν ὄρχεων λαμβάνουσα πάλιν ἀναμίγνυσι τῷ αἵματι καὶ οὕτως ἀπεργάζεται τὸ γάλα. οἱ οὖν ὄρχεις τῶν ἀλεκτρυόνων πλέον ἕλκουσιν ἐκ τοῦ γάλακτος τοῦ βρωθέντος ὑπὸ τοῦ ἀλεκτρυόνος διὰ τὴν ὁμοιότητα καὶ ὅτι τὸ οἰκεῖον ἑαυτῶν, τὸν θορὸν λέγω, πάλιν εὑρίσκουσιν ἐν τῷ γάλακτι, καὶ οὕτω γίνονται εὐτραφεῖς οἱ ὄρχεις καὶ εὔπεπτοι καὶ τρόφιμοι.

32 Διὰ τί, εἰ τὸ δριμὺ ἀπὸ πολλῆς γεννᾶται θερμότητος, τὸ δριμείας ποιότητος μετέχον μέλι ἐπαινοῦσιν, εἴ γε καὶ μετρίως αὐτὸ βούλονται εἶναι θερμόν; Φημὶ ὅτι οὐκ ἀφ’ ἑαυτοῦ ἐστι δριμύ, ἀλλ’ εὔκρατον, ἡ δὲ γλῶσσα τῇ οἰκείᾳ θερμότητι θερμαίνουσα αὐτὸ πλέον ἐπὶ τὸ δριμὺ μετάγει· πᾶν γὰρ γλυκὺ θερμαινόμενον πρῶτον μὲν δριμὺ γίνεται, ὕστερον δὲ ὑπερθερμαινόμενον ἄγαν πικρὸν ἀποτελεῖται. Τὸ δὲ σάκχαρον παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς οὕτω λεγόμενον μέλιτός ἐστι πῆξις, τοῦ ἡλίου τὴν ἐν τῷ ἀέρι δρόσον πηγνύοντος ἐπὶ τὸ γλυκύ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ Λιβάνῳ καλουμένῳ γίγνεται τοιοῦτον· ἔστι δὲ ὅμοιον χόνδρῳ ἅλατος, λευκὸν εὔθρυπτον γλυκύ. ἔστι δὲ ῥυπτικῆς καὶ αὐτὸ δυνάμεως ὁμοίως τῷ μέλιτι τῷ μετέχειν ἰχωροειδοῦς τινος ῥύψεως, ὅθεν καὶ ἑψόμενον καὶ τοῦτο μεταβάλλον οὐκέτι μὲν σμήχει ὡς τὸ ἄνεφθον, τρέφει δὲ μᾶλλον ἐσθιόμενον ἢ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα διαφορὰ μέλιτος χαλβανόριον λεγόμενον, τῶν μελισσῶν βοσκομένων ἐν ἐκείνῳ τῷ ὄρει τὰ ἄνθη, ἐν ᾧ καὶ χαλβάνη γίνεται, καὶ τοῦ μέλιτος μεταλαμβάνοντος τῆς ποιότητος, ὅπερ δύναται πρὸς ἀμβλυωπίαν ἐγχριόμενον ποιεῖν, θερμῆς μᾶλλον δυνάμεως ὄν. ὁμοίως καὶ τὸ θύμων ὄζον ποιεῖ πρὸς ψυχρὰν γαστέρα· καὶ τὸ Ποντικὸν ἀψινθίου πικρὸν ὄν, καὶ πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ποιότητος καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ. τὸ δ’ Αἰγύπτιόν ἐστιν ὑγρὸν καὶ ὑδατῶδες τῷ πολλῆς μετέχειν ὑγρότητος τὰ ἄνθη ἐπὶ πολὺ ποτιζόμενα τῷ ποταμῷ. τὸ δὲ πάντων ἄριστον τὸ νησιωτικὸν καὶ τῶν παραθαλαττίων ὀρῶν καὶ τόπων, ὡς ἀπέριττον καὶ ξηρότερον, καὶ τὸ Ὑμήττιον μάλιστα ἐν τῷ Ὑμηττῷ ὄρει τῆς Ἀττικῆς ἔχοντι ἄνθη βοτανῶν καὶ δένδρων εὐώδη καὶ καθαρὰ καὶ εὔχροα καὶ λεπτομερῆ.

33 Διὰ τί τὸ γάλα ψυχρόν ἐστι καὶ τοιοῦτον ὂν εὐαλλοίωτον καὶ τρόφιμον ὑπάρχει; Λέγω ὅτι καὶ καθὸ ἐξ αἵματος μετεβλήθη, κατὰ τοῦτο πάλιν ἐπὶ τοῦτο ῥᾷον μετέρχεται τὸ γάλα καὶ σχεδὸν αἷμά ἐστι λελευκωμένον. ὁμιλοῦν δὴ τῷ ἀέρι πλέον ψύχεται· βδαλλόμενον δ’ ἔτι ποσῶς θερμόν ἐστι, μὴ ὁμιλοῦν τῷ ἀέρι, καὶ σώζει τὴν οἰκείαν δύναμιν, καθάπερ καὶ τὸ σπέρμα· λευκὸν δὲ καὶ ψυχρὸν ποσῶς ἐστιν, ὅτι ὑπ’ ἀδένων λευκῶν καὶ ἀναίμων καὶ ἧττον θερμῶν τῶν ἐν τοῖς μαστοῖς μεταβάλλεται. Οὐ δεῖ δὲ αὐτὸ πυτίᾳ πηγνύειν· κακοστόμαχος γὰρ καὶ δυσανάδοτος· ἀλλὰ μᾶλλον ὀπῷ συκῆς ἢ ἐχίνῳ ὄρνιθος πλῦναι ἢ κνήκῳ. Ἡ μέντοι πτισάνη εὐαλλοίωτος μέν, ἀλλ’ ἧττον τρόφιμος· ὁ δὲ χόνδρος τοῦ ἅλικος τρόφιμος μέν, δυσαλλοίωτος δέ, ὅθεν καὶ ὀξυμέλιτι ἐσθίεται τριβείς.

34

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί τὰ ἐν πνεύμονι ἕλκη ἀνίατα; Πρῶτον μὲν ὅτι πᾶν τὸ δεόμενον ἰάσεως ἠρεμίας δεῖται· εἶπε γὰρ Ἱπποκράτης ὡς ‘ ποδὸς ἄκος ἀκινησίη ‘· ἡ γὰρ κίνησις σύρροιαν ποιεῖ χυμῶν περιττῶν, οὗτοι δὲ φλεγμονάς· ὁ δὲ πνεύμων ἀεικίνητος διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπνοῆς. ἄλλως τε τὸ ἕλκος ἀεὶ ἐπίπαγον ποιοῦν δεῖται ἀνακαθάρσεως· οὐ δύναται δέ, εἰ μὴ μόνῃ βηχί, ἀνακαθαίρεσθαι, ἡ δὲ βὴξ σύντονος οὖσα κίνησις σπαράσσει τὸ ἕλκος καὶ ἀνευρύνει. ἄλλως τε ὑγρὸν καὶ θερμὸν τὸ μόριον καὶ εὔσηπτον, καὶ βρόγχιον τοῦ πνεύμονος ἀναβρωθὲν οὐ δύναται γενέσθαι, εἰ μὴ ὑπὸ μόνης φύσεως πάλιν ἐκ σπέρματος.

3 5 Διὰ τί οἱ φρενιτικοὶ ἐν μὲν τῷ πάθει ἰσχυροί, ἀπαλλαγέντες δὲ ἀσθενεῖς; Ὅτι ξηρὰ δυσκρασία κατέχει τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὰ νεῦρα, αὕτη δὲ τόνον δίδωσι τοῖς νεύροις πρὸς ἐνέργειαν. ὕστερον μέντοι ἀπαλλαγέντες αἰσθάνονται λοιπὸν τοῦ κόπου, τῆς διακριτικῆς διανοίας καθαρᾶς ἐπεισηκούσης τοῖς πάθεσι, καὶ ἐνυγρανθέντα δὲ τὰ νεῦρα μαλακὰ γίνονται καὶ ἀσθενῆ.

3 6 Διὰ τί οἱ πετραῖοι ἰχθύες εὔπεπτοι; Ἐπειδὴ πᾶν τὸ πρὸς ταῖς πέτραις ὕδωρ καὶ γαλήνης οὔσης κινεῖται· σκληρὸν γὰρ καὶ μαλακὸν ἐναντιότητα ἔχοντα πρὸς ἄλληλα οὐ δύναται ἡσυχάζειν ἀλλήλοις ὁμιλοῦντα, τὸ δὲ κινούμενον λεπτότερον γίνεται τοῦ ἠρεμοῦντος. καὶ οἱ ἰχθύες οὖν τῷ ὕδατι συγκινούμενοι ἀπέριττοι γίνονται. Τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ αἱ πτέρυγες συνεχῶς κινούμεναι εὔπεπτοί εἰσιν.

3 7 Διὰ τί ἐπὶ τῶν συνεχῶν πυρετῶν ἐν ταῖς παρακμαῖς οὐ λούομεν αὐτούς; Ὅτι οἱ παρὰ φύσιν χυμοὶ ἄπεπτοί εἰσιν ἔτι καὶ παχεῖς καὶ ἀντεχόμενοι τῶν σωμάτων, οἱ δὲ κατὰ φύσιν λεπτοὶ καὶ εὐδιάρρυτοι. τὸ θερμὸν οὖν τοῦ λουτροῦ ἑλκύσει τῇ βίᾳ προτέρους ὡς λεπτοὺς τοὺς κατὰ φύσιν ἐν ἀρχῇ τοῦ νοσήματος, ἐὰν καὶ ἐν ἀπεψίᾳ λούσωμεν.

3 8 Διὰ τί ἐπὶ τῶν ἑκτικῶν ὕδωρ παρέχουσιν οἱ ἰατροὶ πρὸ τῆς τροφῆς βραχύ; Ἵνα τὰ κατεξηραμμένα στερεὰ μόρια προϋγράνωσι, καὶ ἐπιτήδειαι γένωνται πρὸς φύσιν *προσφοραὶ* στερεᾶς τροφῆς· οὕτω γὰρ καὶ οἱ κονιαταὶ προσραίνουσι τὸν τοῖχον ὕδατι καὶ οὕτω χρίουσι τὴν κονίαν.

3 9 Διὰ τί τὰ γλυκέα αὔξει σπλῆνα καὶ ἧπαρ; Ὅτι τὸ μὲν ἧπαρ τῇ ὁμοιότητι τῆς κράσεως ἕλκει ῥᾷον τὰ γλυκέα· θερμὰ γὰρ καὶ ὑγρὰ ἀμφότερα· ὁ δὲ σπλὴν ἕλκων τὸ τρυγῶδες τοῦ αἵματος ἐκ τοῦ ἥπατος συνεφέλκεται καὶ αἷμα πλεῖον τῷ εἶναι πλῆθος, τοῦτο δὲ γίγνεται μᾶλλον, ὅταν ἐρρωμένην ἔχῃ τὴν ἑλκτικήν· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐπισπᾶν καὶ σπλὴν εἴρηται.

3 10 Διὰ τί οἱ τὸν κρόταφον πληγέντες σφοδρῶς ἀπόλλυνται; Ὅτι ὁ μῦς οὗτος ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου ἐκπέφυκεν, ὅθεν καὶ πλησίον αὐτοῦ ὑπάρχει. συμπάσχων οὖν ὁ ἐγκέφαλος καὶ συναλγῶν καὶ συναπολαύων τῆς πληγῆς συστέλλεται, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα πιλοῦται καὶ παχύνεται, καὶ οὕτως ἡ ψυχὴ μὴ εὐποροῦσα τοῦ ἐπιτηδείου ὀργάνου ἀφίπταται ἐκ τοῦ σώματος· δεσμοῦ γὰρ φθορὰ λύσιν τῶν συμπλακέντων ἀποτελεῖ.

3 11 Διὰ τί οἱ ἐμβρόντητοι ἀπόλλυνται, ἢ νωδοῦνται καὶ ἀνόητοι γίνονται; Τῷ αὐτῷ πάλιν λόγῳ· ὁ γὰρ ἄμετρος κτύπος τῆς βροντῆς διὰ τῆς ἀκοῆς εἰσιὼν πρὸς ἐγκέφαλον πλήττει πάλιν σφοδρῶς τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα, καὶ τοῦτο πάλιν συστέλλεται καὶ παχύνεται καὶ ἀνόνητον ψυχῇ γίνεται πρὸς ἐνέργειαν. εἰ δ’ ἀμέτρως παχυνθείη, καὶ χωρισμὸν ποιεῖται τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ διὰ τοῦτο θάνατον. Διὰ τί τοῦ ᾠοῦ τὸ μὲν λεκιθῶδες εὔπεπτόν ἐστι, τὸ δὲ λευκὸν δύσπεπτον; Ὅτι τὸ μὲν χρυσοειδὲς θερμόν ἐστι, τὸ δὲ λευκὸν ὑγρὸν καὶ ψυχρόν.

3 12 Γίνωσκε γὰρ ὡς ἔστιν ἐκ τεσσάρων στοιχείων· τὸ μὲν γὰρ ὀστρακῶδες ἔοικε τῇ γῇ ξηρὸν καὶ ψυχρὸν ὑπάρχον, τὸ δὲ ὑγρὸν τῷ ὕδατι ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν τυγχάνον, τὸ δ’ ἐν αὐτῷ πνεῦμα τῷ ἀέρι ὑγρὸν καὶ θερμόν, τὸ δὲ λεκιθῶδες τῷ πυρὶ θερμὸν καὶ μετρίως ξηρόν· μετέχει δὲ καὶ τῆς

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

χροιᾶς τοῦ πυρός, καὶ εἴ μοι συγχωροίης εἰπεῖν, ἔοικεν εἶναι μίμημα κόσμου· καὶ αὐτὸ γὰρ σφαιροειδές, ἐκ στοιχείων τεσσάρων, μετέχον καὶ δυνάμεως ζωτικῆς.

3 13 Διὰ τί τῶν κολικῶν ἡ κόπρος βολβιτώδης; Διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ φλέγματος ἔχει τὴν γένεσιν τὸ πάθος, τοῦτο δὲ τῷ πλήθει σηπόμενον πνεύματα τίκτει, ἅτινα τὴν κόπρον ὑπενδυόμενα καὶ διογκοῦντα ταύτην καὶ φυσῶντα ὡς τὴν τῶν βοῶν ποιεῖ· ὅθεν πολλάκις καὶ ἐπινήχεται ἐν ὕδατι διὰ τὴν κουφότητα τοῦ πνεύματος. καὶ ἡ τῶν βοῶν δὲ ἐμπνευματοῦται κόπρος διὰ τὸ πολλῇ τροφῇ κεχρῆσθαι ἀχυρώδει καὶ τῷ πλήθει πνεύματα πλεῖστα τίκτειν.

3 14 Διὰ τί ἐπὶ τῶν τὴν μήνιγγα τὴν παχεῖαν τοῦ ἐγκεφάλου τετρωμένων μύκητες ἐξίασι διὰ τῆς διαιρέσεως; Ὅτι ἀεὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἀτμοὺς γεννῶντος καὶ διαφοροῦντος αὐτοὺς διὰ τῶν ῥαφῶν τοῦ κρανίου, νῦν εὑρίσκοντες ἀναπέτειαν πλείστην τῆς διαιρέσεως δι’ αὐτῆς ἐξίασιν ἀθρόως, καὶ ὁμιλοῦντες ψυχρῷ τῷ ὀστέῳ πήγνυνται καὶ τῇ ἁπαλότητι ἐξαπλοῦνται καὶ λαμβάνουσι σχῆμα μυκήτων, ἄνωθεν μὲν ὄντες πλατεῖς, κάτωθεν δὲ στενοί· οὕτω γὰρ καὶ καπνὸς εὑρίσκων πολλὰς ὀπὰς καὶ θυρίδα μίαν, ῥᾷον καὶ ἀθρόως διὰ τῆς θυρίδος ἔξεισιν ἤπερ διὰ τῶν ὀπῶν.

3 15 Διὰ τί τὸ φλέγμα παχὺ ὂν καὶ ψυχρὸν καὶ διὰ τοῦτο κατωφερές, πολλάκις ἀπὸ τῶν ποδῶν ἄνεισιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἢ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦτο; Φημὶ ὅτι οὐ τὸ φλέγμα καθ’ ἑαυτὸ ἄνεισιν, ἀλλ’ ἡ ἀποκριτικὴ δύναμίς ἐστιν ἑνὸς ἑκάστου μορίου ἀποδιώκουσα τοῦτο ἐπὶ τὸ ἄνω, ἄχρις ἂν εἰς τὸ ἀσθενέστατον πάντων τῶν μορίων ἀποδιωχθὲν ἐκεῖ ἔλθῃ, κἀκεῖνο δι’ ἀσθένειαν μὴ δυνηθῇ αὐτὸ ἀποσείσασθαι, ἀλλὰ μείνῃ ὑπ’ αὐτοῦ βαρούμενον καὶ ῥευματιζόμενον· οὕτω γὰρ ἄν τις ἄνθρακα πυρὸς πολλῶν παρόντων ῥίψειέ τινι κἀκεῖνος ἑτέρῳ, καὶ ἄλλος ἄλλῳ τῇ ἰσχύι αὐτὸν ἀπορρίπτοι, ἄχρις ἂν εἰς τὸν ἀσθενέστατον ἐλθὼν ἀπομείνῃ.

3 16 Διὰ τί ἐν λοιμικῇ καταστάσει πολλοὶ ἀπόλλυνται κατὰ πάθος ἓν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, *ὃ* καὶ δοκεῖ ὥσπερ ἀνατρέπειν τὴν ἀπὸ τῶν ἀστέρων εἱμαρμένην; Φημὶ ὅτι ὅσοι ἐκληρώθησαν ὑπὸ τῆς ἀστρῴας κινήσεως κατὰ τὴν ἀπότεξιν ὀλιγοχρόνιοι, οὗτοι θᾶττον ἐλέγχονται καὶ ἁλίσκονται ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ κινούμενοι· οὕτω γὰρ καὶ οἰκία παλαιὰ καὶ σαθρὰ θᾶττον ὑπ’ ἀνέμου σφοδροῦ καταπίπτει ἤπερ ἡ ἰσχυρὰ καὶ νέα. τῷ δὲ αὐτῷ πάθει διά τινα τοιαύτην ἀστρῴαν ἀπόρροιαν λοιμικὴν ** . Διὰ τί ὁ πολὺς δῆμος ἐπὶ τῶν κραιπαλῶν φησιν οἶνον οἴνῳ διαλύεσθαι, τὴν ἐξ αὐτοῦ κεφαλαλγίαν; Φημὶ τοῦτο ἰδιωτικὸν μέν, ἀληθὲς δὲ τυγχάνειν· τὴν γὰρ ἀπὸ τῆς πολλῆς θερμότητος τοῦ οἴνου γενομένην ἔκλυσιν τῶν μορίων ἕτερος οἶνος εἰσιὼν καὶ ἀποδιώκων αὐτὴν ῥώννυσι ταῦτα καὶ παρασκευάζει διώκειν καὶ ἀποκρούεσθαι τὰ συναχθέντα ὑπ’ αὐτοῦ πνεύματα καὶ βαροῦντα τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ σῶμα· καὶ μάλιστα ὁ κεκερασμένος ἐκλύει τὴν τοῦ προτέρου θερμότητα δι’ ἣν καὶ ἡ ἔκλυσις· ὀλίγος μὲν γὰρ οἶνος πινόμενος ὑγείαν ποιεῖ, σύμμετρος δὲ εὐφρασίαν, ἄμετρος δὲ μέθην καὶ παραφροσύνην, καθὼς καὶ Θέογνις ὁ ποιητὴς εἶπε περὶ τοῦ συμμέτρου οἴνου φάσκων· ‘ Οἶνος πινόμενος πουλὺς κακός · ἢν δέ τις αὐτὸν Πίνῃ ἐπισταμένω ς , οὐ κακό ς , ἀλ λ ’ ἀγαθός ‘· ὅθεν οὐκ ἀσκόπως μυθεύουσι τῷ Διονύσῳ Βάκχην ἕπεσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ οἴνου χορείαν, Σατύρους δὲ διὰ τὴν εὐκινησίαν· Λύδην δὲ διὰ τό τινας ἐξ αὐτοῦ ἐκλύεσθαι· πάρδον δὲ διὰ τὴν ποικίλην φαντασίαν τῶν οἰνωμένων (διάφορον γὰρ ἕκαστος καὶ ποικίλον ἀναδέχεται λογισμὸν ὑπὸ τοῦ οἴνου κινούμενος· πολύστικτος γὰρ καὶ ἡ δορὰ τοῦ ζῴου)· μίαν δὲ βάκχην μανεῖσαν καὶ δράσασαν φόνον, τὴν Ἀγαυὴν μητέρα τοῦ Πενθέως (πολλοὶ γὰρ ὑπερμεθυσθέντες ἐτράπησαν εἰς φόνον)· γυμνὸν δὲ τὸν Διόνυσον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου γινομένην φανέρωσιν τῶν πινόντων τοῦ λογισμοῦ· ποθῆσαι δὲ Ἀφροδίτην καὶ Ἀριάδνην (τοῖς γὰρ οἰνωθεῖσι παρέπεται πλείστη γυναικῶν ἐπιθυμία)· ἔχειν δὲ καὶ φαλακρόν τινα διὰ τὸ μάλιστα τὸν ἐγκέφαλον ἐρημοῦν καὶ βλάπτειν καὶ μαραίνειν τὸν πολὺν οἶνον, ὅθεν καὶ Μάρωνα προσηγόρευσαν· ἔχειν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δὲ καὶ Πᾶνα, τουτέστιν αὐτὸ τὸ πᾶν, *διὰ τὸ πάντα* κρατεῖν τοῦ οἴνου τὴν δύναμιν, ἢ πάλιν διὰ τὴν διάφορον χροιὰν καὶ δύναμιν τοῦ οἴνου (καὶ γὰρ οὗτος πολυσχημάτιστος καὶ πολυχρώματος)· ὑπὸ πυρὸς δὲ κεραυνωθέντα καὶ ἐν μηρῷ βληθέντα, διότι πολλάκις ὁ οἶνος ἡλιαζόμενος τελειοῦται τῇ κράσει καὶ τῇ δυνάμει τοῖς κεράμοις κρυπτόμενος· τέσσαρας δὲ γυναῖκας εἶναι ἀδελφὰς διὰ τὸ τέσσαρας τροπὰς ἔχειν καὶ μεταβολὰς τὸν οἶνον.

3 17 Ἄκουε δὲ καὶ περὶ τοῦ Πανός, ὅτι βούλονται αὐτὸν εἶναι τὸ πᾶν τοῦ κόσμου· δύο μὲν γὰρ κέρατα περιτιθέασι τῇ κεφαλῇ διὰ τὴν διπλῆν φύσιν τοῦ παντός· τὸ γὰρ πᾶν ἄρρεν καὶ θῆλυ τῶν κατὰ μέρος καθέστηκεν, ὥσπερ καὶ ἥλιος καὶ σελήνη (ὁ μὲν γάρ ἐστι παρεκτικὸς ἀντὶ σπέρματος τῶν ἰδίων φώτων πρὸς τὴν σελήνην, ἡ δὲ δεκτικὴ τούτων ὑπάρχει καθάπερ καὶ τὸ θῆλυ γένος), ἔτι γε μὴν ζωὴ καὶ θάνατος, γένεσις καὶ φθορά, ὡς δηλοῖ σελήνης τὰ φῶτα αὐξανόμενα καὶ μειούμενα καὶ ἡ σφαῖρα κινουμένη καθ’ ἑκάστην ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμάς, οἱ δὲ ἑπτὰ ἀστέρες ἐναντίαν ὁδὸν ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ ἀνατολάς, ὡς δεικνῦσι τοῦτο πλέον τῇ ὄψει πάντων τῶν κινουμένων ἀστέρων. ἔχειν δὲ καὶ τὸ σῶμα διφυές, τὸ μὲν ἄνω ἀνθρωποειδές, τὸ δὲ κάτω προβατοειδές, διότι καὶ τοῦ παντὸς τὸ μὲν ἄνω μέρος περιέχει λογικὰς δυνάμεις, τὸ δὲ κάτω καὶ ἀλόγους· μὴ ἠρεμεῖν δὲ τὴν στάσιν διὰ τὴν ἀεικινησίαν τῆς φορᾶς καὶ τὴν ῥευστὴν φύσιν τῆς ὕλης· πεφιληκέναι δὲ τὴν Ἠχώ· ποθεῖ γὰρ ἡ οὐρανία σφαῖρα τὴν ἐναρμόνιον κίνησιν καὶ τῇ ταύτης ἐφέσει κυκλοφορικῶς ἀεὶ φέρεται. Ἀναλογεῖ δὲ τῷ οἴνῳ τὸ αἷμα κατὰ κρᾶσιν καὶ οὐσίαν· ὥσπερ γὰρ ἐξεθέμεθα τὸν οἶνον τετραμερῆ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ αἷμα· ἔχει γὰρ τὸ ὑδατωδέστατον μέρος ὅπερ ἕλκουσιν οἱ νεφροί· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἀναλογοῦν ὡς ἄνθος, ὅπερ ἕλκει ἡ χοληδόχος κύστις, καὶ τὸ παχὺ καὶ τρυγῶδες ὅπερ ὁ σπλὴν ἕλκει, καὶ αὐτὸ τὸ οἰνῶδες καὶ καθαρὸν τοῦ αἵματος ὅπερ ἀναδιδόμενον καθάπερ καὶ οἶνος ἐν τῷ σώματι τρέφει τὰ μόρια.

3 18 Διὰ τί τρωθεῖσα βάλανος καὶ γνάθου τὰ λεπτὰ οὐ κολλᾶται; Καθόλου ὅσα ἀπὸ σπέρματος γέγονεν, ἀπὸ φύσεως ταῦτα παλιγγενεσίαν οὐχ ὑπομένει τὴν αὐτήν, ὡς νεῦρον φλὲψ ὑμένες καὶ τὰ παραπλήσια· εἰκότως οὖν καὶ ταῦτα νευροειδῆ ὄντα τελείαν οὐχ ὑπομένει τὴν γένεσιν· τὰ μέντοι ἐξ ἀρχῆς ἐξ αἵματος διαπλασθέντα πάλιν γεννᾶται τῷ διὰ παντὸς τοῦ βίου αἷμα κεκτῆσθαι σπέρμα δὲ οὔ.

3 19 Διὰ τί τὰ γίγαρτα καὶ τὰ σήσαμα καὶ αἱ κεγχραμίδες ὑγιῆ καταπινόμενα πάλιν ὠμὰ διὰ γαστρὸς ἐκκρίνεται; Ἢ διὰ τὴν πολλὴν σμικρότητα καὶ ξηρότητα οὐ πέττεται; ἢ ὅτι τὸ τέλειον περιέχουσι τῆς γεννητικῆς σπορᾶς (διὸ καὶ σφαιροειδῆ), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σῶα παραμένουσιν; τοῦτο γὰρ τὸ σχῆμα τελειότερόν ἐστι παρὰ τῷ θεῷ παρὰ πάντα τὰ σχήματα, λέγω δὴ τετράγωνα κυβοειδῆ πυραμοειδῆ κυλινδροειδῆ ᾠοειδῆ φακοειδῆ καὶ τὰ ὅμοια.

3 20 Διὰ τί ἐπὶ τῆς ἐμφράξεως τῶν κυρτῶν τοῦ ἥπατος ἡ κατακλεὶς κατασπᾶται; Ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν κυρτῶν τοῦ ἥπατος στελεχιαία φλὲψ ἀνιοῦσα πρὸς τὴν κατακλεῖν ἀπὸ τῆς ἐμφράξεως καὶ πληρώσεως εὐρυνομένη τὸ μῆκος μειοῖ καὶ σπᾷ ἐπὶ τὸ κάτω, καθάπερ καὶ τὸ ἔντερον πληρούμενον σαρκῶν ἢ ἄλλων σωμάτων τινῶν· αὕτη δὲ καθελκομένη συγκατασπᾷ καὶ τὴν κατακλεῖν καὶ οὕτω τὴν ὀδύνην ἐπιφέρει. Ἔχουσι δὲ ξηροβήχιον· ἡ γὰρ δυσκρασία τοῦ ἥπατος ἀνιοῦσα πρὸς τὰ ἀναπνευστικὰ ἐπεγείρει ταῦτα πρὸς ἀπόκρισιν καὶ ποιεῖ ἐπ’ αὐτὰ βῆχα.

3 21 Διὰ τί ἡ μήτρα παρὰ πάντα τὰ μόρια ἔνδοθεν τραχεῖα γέγονεν, ἐξοχὰς ἔχουσα ἃς καλοῦσι κοτυληδόνας; Διὰ τὴν ἀντοχὴν τῶν σπερμάτων· πᾶν γὰρ ὑγρὸν εὐόλισθόν ἐστιν ἐν λείῳ σώματι· οὕτω γὰρ καὶ οἱ κονιῶντες τοὺς τοίχους προσκολάπτουσιν αὐτοὺς πρὸς τὸ τὰ κοιλώματα γίνεσθαι τῆς διαμονῆς τῶν κονιῶν ἀσφαλίσματα· τούτου γὰρ χάριν καὶ αὐτὸ τὸ σπέρμα κολλῶδες κατεσκεύασεν ἡ φύσις πρὸς ἀντοχὴν τῆς διαμονῆς.

3 22

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί ἐν ἀρίστῳ πολλοὶ ὑπερπλησθέντες οὔρου καὶ αἰδεσθέντες ἐξουρῆσαι παρελύθησαν καὶ ἰσχουρίαν ὑπέμειναν; Ὅτι τῇ ὑπερπληρώσει σφόδρα διαταθεῖσα ἡ οὐρηδόχος κύστις καὶ ἄγαν ἐξογκωθεῖσα τὴν ἐν τῷ χιτῶνι κατὰ φύσιν ὑγρότητα ἐξέθλιψε καὶ διὰ τοῦτο κατεξήρανε ταύτην καὶ εἰς ξηρὰν δυσκρασίαν μετερρύθμισε καὶ οὐκέτι ἠδυνήθη συσταλῆναι, καθάπερ καὶ βύρσα ὑπερξηρανθεῖσα οὐκέτι ἐκταθῆναι ἠδυνήθη, εἰ μὴ ἐν ὑδρελαίῳ ἐνυγρανθείη. Ἡ δὲ στραγγουρία τὸ ἐναντίον, ἥ τις γίνεται διὰ παράλυσιν τοῦ μυὸς τοῦ κλείοντος τὸν τράχηλον τῆς οὐρηδόχου κύστεως ἢ δι’ ἕλκωσιν αὐτῆς ἢ διὰ λίθου παρουσίαν, δακνομένης ἢ βαρουμένης καὶ ἐρεθιζομένης ἐκκρίνειν αὐτὸ τὸ πρὸς ὀλίγον συναγόμενον οὖρον ἐν αὐτῇ. δυσουρία δὲ κοινόν ἐστιν ὄνομα, τουτέστι τὸ δυσχερῶς οὐρεῖν, ὡς δυσπεψία καὶ δυσηκοΐα καὶ δύσπνοια. Διὰ τί οἱ τὴν κάτω κοιλίαν ῥευματιζόμενοι κατάδιψοι γίνονται; Ὅτι τῶν ὑγρῶν κάτω φερομένων ἀναξηραίνεται τὰ πρὸς τῷ στομάχῳ· κατὰ ξηρότητα δὲ τὸ δίψος. [10]

4 2 Διὰ τί δακρύουσιν οἱ λυπούμενοι; Ὅτι πνεύματος πάθος ἐστὶν ἡ λύπη· ἀνατρέχει οὖν ἐπὶ τὴν μήνιγγα, καὶ ἀθρόως ἐκθλίβει τὸ παρακείμενον ὑγρόν. τὸ δ’ αὐτὸ καὶ τοῖς χαίρουσι γίγνεται. Τίνι διαφέρει σπάδων εὐνούχου; Ὅτι ὁ μὲν εὐνοῦχος μειράκιον ὢν τῶν διδύμων ἐστέρηται, ὁ δὲ σπάδων προκόψας ἤδη τὴν ἡλικίαν.

4 4 Διὰ τί οἱ σπάδοντες οὐ φέρουσι γένεια; Ὅτι ὑστερεῖ ἐπ’ αὐτῶν τὸ θερμόν, ὑπὸ δὲ θερμασίας αὔξονται αἱ τρίχες.

4 5 Διὰ τί οἱ μὲν εὐνοῦχοι ὀξύφωνοι, οἱ δὲ γάλλοι οὔ; Ὅτι οἱ μὲν στενοὺς ἔχοντες τοὺς πόρους ἐκτέμνονται, οἱ δὲ ἤδη εὐρυτέρους ἀποκόπτονται· διὰ στενοῦ δὲ πνεῦμα φερόμενον λεπτὸν ἠχεῖ, δι’ εὐρυτέρου δὲ βαρύτερον.

4 6 Διὰ τί καὶ μετὰ τὴν ξηρὰν καὶ ὑγρὰν τροφὴν ἐρευγόμεθα; Ὅτι κτᾶται τούτοις πνεῦμα. τῆς οὖν ἀσθενεστέρας τροφῆς κάτω χωριζομένης λεπτομερὲς ὂν τὸ πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους ἑαυτὸ κουφίζει.

4 7 Διὰ τί πλέον τινές τινων συνουσιάζουσιν; Ὅτι μᾶλλόν τινές τινων θερμότεροι.

4 8 Διὰ τί οἱ ἀπὸ φωτὸς εἰς συνηρεφεῖς οἴκους εἰσελθόντες οὐχ ὁρῶσιν εὐθέως; Ὅτι τὸ μέλαν παχὺ ὂν ἀποκρύπτει τὴν βλεπτικὴν οὐσίαν ταύτην· ἐπιμείνασα γοῦν ἀνύει.

4 9 Διὰ τί αἱ γυναῖκες τὴν ὑστέραν παθοῦσαι παρακόπτουσιν; Ὅτι νευρώδης οὐσία, ἔχει δὲ τὰς ἀρχὰς ἀπὸ στομάχου καὶ μηνίγγων, ὅθεν καταπέπλεκται.

4 10 Διὰ τί ἔμμηνα γίνεται; Ὅτι ταῖς θηλείαις ἀργότερον βίον ζώσαις τὸ περίττωμα πολὺ πλέον, πολὺ δὲ τὸ αἷμα πανταχοῦ.

4 11 τὸ περισσὸν οὖν ἐκκρίνεται κουφισμοῦ χάριν. Διὰ τί ἐπὶ τοῖς λοιμοῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀφθαλμίαι προκατάρχονται; Ὅτι τοῦ πνεύματος πεῖσίς ἐστιν ὁ λοιμός. τροπῆς οὖν περὶ αὐτὸ γινομένης ἄνω φερόμενον τὸ πνεῦμα τὴν ὅρασιν ταράσσει· ἐκεῖ γὰρ μᾶλλόν ἐστι λεπτὸν καὶ εὐρούστερον.

4 12 Διὰ τί οἱ τρομικοὶ πίνοντες περιφέρονται; Ὅτι πολύθερμος ὁ οἶνος· πολὺς οὖν γενόμενος τοῖς νευρώδεσιν ὑπεισέρχεται καὶ ταράσσει τὸ πνεῦμα τὸ ἐν αὐτοῖς, τοῦτο δὲ ἀπὸ μηνίγγων φέρεται.

4 13 Διὰ τί τὰ μὲν ἄλογα ζῷα τεχθέντα περιπατεῖ εὐθέως, οἱ δὲ ἄνθρωποι οὔ; Ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων ἴσον ἐν παντὶ μέρει τὸ θερμόν, ἐπὶ δὲ τῶν βρεφῶν πλεῖον περὶ τὴν κεφαλήν. ὅταν οὖν ὁμαλισθῇ πανταχοῦ τὸ θερμόν, ἀνίστανται.

4 14 Διὰ τί οἱ σπώμενοι πυρέξαντες ἀπαλλάσσονται τοῦ σπᾶσθαι; Ὅτι θλιβομένου τοῦ ἐν τοῖς νεύροις πνεύματος καὶ ψυχομένου ὁ σπασμὸς γίνεται, ὑπὸ θερμασίας δὲ λύεται, θερμὸς δὲ ὁ πυρετός.

4 15

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί ἐπὶ ταῖς χολαῖς οἱ μέλαιναν χολὴν ἐμέσαντες κινδυνώδεις; Ὅτι μηκέτι τῆς χολώδους ὑποστάσεως οὔσης τὸ ἀπὸ τοῦ ἥπατος αἷμα ἕλκεται.

4 16 Διὰ τί ἀπουρήσαντες ἀποπνέομεν; Ὅτι πληρωθεῖσα ἡ κύστις ὑποκείμενον τὸ ἀπηυθυσμένον ἔντερον θλίβει.

4 17 ἀνεθείσης οὖν αὐτῆς τὸ ἐπισχεθὲν ἐν τῷ ἐντέρῳ πνεῦμα ὀλισθαίνει. Διὰ τί χασμησάμενοι ἢ πολὺ οὐρήσαντες ὑποφρίττομεν; Ὅτι τοῦ θερμοῦ πνεύματος μέρος τι συνεκτρέχει· ἀκολούθως οὖν ἐκ παραδρομῆς ὑποψυχόμεθα.

4 18 Διὰ τί ἐπὶ τῶν λευκῶν ἢ ἀλφῶν αἷμα οὐχ ὑπακούει κεντουμένων; Ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν πόρων τὸ θερμὸν ὑποκεχώρηκεν ἢ διέπνευσεν.

4 19 Διὰ τί αἱ συλλαβοῦσαι κισσῶσιν; Ὅτι τῶν παρὰ φύσιν ἐστὶν ἡ σύλληψις, τὸ δὲ πάθος περὶ τὴν μήτραν· νευρῶδες δὲ τὸ σπλάγχνον· στομάχου δὲ πάθος ἡ κίσσα, ὥσπερ ὄρεξις καὶ ἀνορεξία.

4 20 Διὰ τί οἱ τεταρταῖοι χρονιώτεροι τῶν ἄλλων τύπων; Ὅτι περὶ τὸ γεῶδες τοῦ σώματος σύγκριμα γίνεται, βαρὺ δὲ τὸ γεῶδες, ὅθεν βραδεῖς οἱ τεταρταῖοι.

4 21 Διὰ τί τῶν περὶ τὰ ἄρθρα ἀποπρησθέντων οὐ κατουλοῦται τὰ ἕλκη; Ἐπί τινων τετήρηται τοῦτο, ὅτι πλείων ἐν τοῖς ἄρθροις ἡ ὕλη· φερομένη οὖν ἡ ὕλη ἐκεῖσε δριμυτέρα γίγνεται καὶ ἀναξηραίνει. Ἢ ὅτι τῶν ἄρθρων τὸ πέρας χόνδρος ἐστίν; ἀπολισθαίνουσα οὖν ἡ κατούλωσις οὐ κρατεῖ.

4 22 Διὰ τί τὸ ὄμβριον ὕδωρ ἐλαφρόν ἐστι, καίπερ ἀπὸ θαλάσσης ἁρπαζόμενον, ἔστι δὲ τοῦτο βαρύ; Ῥητέον ὅτι ἀναληφθὲν τοῦτο καὶ γυμνασθὲν ὑπὸ τοῦ πνεύματος λεπτύνεται καὶ ὑπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὸ ἀέρος γίνεται κοῦφον· τὸ δὲ κοῦφον ἄνω φερόμενον ἐκχεῖται κατὰ πλείονα συναθροισμόν.

4 23 Διὰ τί τὸ ψυχρὸν πολέμιον ὀστέοις ὀδοῦσι νεύροις; Ὅτι τῆς γεώδους συγκρίσεώς ἐστι ταῦτα πάντα, ψυχρὸν δὲ τὸ γεῶδες· ἐπιψυχόμενα οὖν βλάπτεται. Διὰ τί ἡ χιὼν ψυχρὰ οὖσα καίει; Καθ’ ὑπερβολὴν πυκνώσεως· ἔμπυκνος γὰρ ἡ χιών, αἱ δ’ ἀκρότητες ἰσότητες θερμή τε καὶ ψυχρά.

4 25 Διὰ τί οἱ φρενιτικοὶ μὲν μικρόσφυκτοι, μεγαλόσφυκτοι δὲ οἱ ληθαργικοί; Ὅτι οἱ μὲν ἀραιουμένου τοῦ ἐν ταῖς μήνιγξι πνεύματος παραφέρονται, οἱ δὲ παχυνομένου βαρύνονται.

4 26 Διὰ τί τινων πυρετῶν λυομένων ὑπὸ ἱδρῶτος οἱ καρδιακοὶ διαφοροῦνται; Ὅτι ἐφ’ ὧν μὲν διαπνεῖ τὰ νοσοποιοῦντα, ἐφ’ ὧν δὲ διαλύεται τὸ σύγκριμα.

4 27 Διὰ τί χειμῶνος πειναλέοι γινόμεθα μᾶλλον καὶ καταπέσσομεν τὴν τροφήν; Ὅτι πυκνουμένου τοῦ σώματος ἔξωθεν τὸ θερμὸν εἰς τὸ βάθος ἀποκλείεται· ὑπὸ θερμασίας δὲ ἡ τροφὴ πέσσεται.

4 28 Διὰ τί οἱ πλείονα συνουσιάσαντες αἷμα ἔσθ’ ὅτε ἀποκρίνουσιν; Ὅτι τῆς σπερματικῆς οὐσίας ἐκκενωθείσης προχειρότερον αἵματος ὑγρὸν οὐκ ἔστιν. Διὰ τί τὸ μέλι τοῖς μὲν ἕλκεσι δριμὺ τυγχάνει, τῇ δὲ γεύσει γλυκύ; Ὅτι τοῖς ἕλκεσιν ἀνεξαμμένοις ἡ ἀπὸ τοῦ μέλιτος προσπίπτει λεπτότης, δριμὺ δὲ τὸ λεπτόν· ἡ δὲ γεῦσις ὑγρὰ οὖσα τῆς ἐν τῷ μέλιτι λειότητος ἀντιλαμβάνεται.

4 30 Διὰ τί τὰ νεῦρα νυσσόμενα μὲν φλεγμονὰς ἐπιφέρει, κοπτόμενα δὲ οὐκέτι; Ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα διὰ στενῶν τῶν πόρων ἀνωμάλῳ τῇ διαιρέσει προσπῖπτον ἀποστρέφεται καὶ εἰς αὑτὸ πιλοῦται, ἐπὶ δὲ τῆς τελείας διακοπῆς διαπνεῖ.

4 31 Διὰ τί οἱ πρὸ τῆς σημασίας ἱδρῶτες χαλεποί; Ὅτι οἱ μὲν μετὰ τὴν ἐπισημασίαν γίνονται κατὰ ἄνεσιν, οἱ δὲ πρὸ τῶν ἐπισημασιῶν κατ’ ἔκθλιψιν.

4 32 Διὰ τί οἱ νήστεις δυσώδες ἔχουσι τὸ στόμα; Ὅτι τῆς ἐν τῷ στομάχῳ δριμύτητος μὴ κατακιρναμένης νεαρᾷ τροφῇ ἡ ἀναθυμίασις ἀηδής.

4 33

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί ἐν ταῖς καρδίαις οὐδὲν γίνεται πάθος; Ὅτι διὰ τὴν κυριότητα αὐτῆς φθάνει τοῦ πάθους ὁ κίνδυνος.

4 34 Διὰ τί ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς σκάψαντες γλυκὺ εὑρίσκομεν ὕδωρ; Ὅτι παχὺ τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ, ἐκ πολλῶν συνεστός· τὸ λεπτομερὲς οὖν αὐτῆς διὰ τῆς γῆς παρεισδύνει· γλυκὺ δὲ τὸ λεπτόν, ὥσπερ τὸ παχὺ ἁλμυρόν.

4 35 Διὰ τί τὰ πυρίκαυστα δυσκατούλωτα; Ὅτι πάντες ἀθρόως ἀφανίζονται οἱ πόροι καὶ πάσχουσιν ὅμοιον τῇ νεκρώσει, δυσέκπλυντος δὲ ἡ ἀποκεκλεισμένη κατ’ αὐτὰ ὕλη.

4 36 Διὰ τί οἱ πρεσβῦται φίλοινοι; Ὅτι χρόνῳ κατεψυγμένοι χρείαν ἔχουσι τοῦ θερμοῦ, θερμαντικὸς δὲ ὁ οἶνος. Διὰ τί μᾶλλον τὰ δεξιὰ τῶν ἀριστερῶν εὐσαρκότερα; Ὅτι μᾶλλον αὐτῶν κινουμένων αἱ ὗλαι συνεπιδιδόασιν.

4 38 Διὰ τί ἐπὶ τῶν ἀριστερῶν ὤμων τὰ φορτία φέρομεν; Ὅτι τῶν ἀριστερῶν δυσκινήτων ὄντων πλείων ἡ ἐπιμονὴ τῆς ὕλης, ἐπὶ δὲ τῶν εὐκινητοτέρων ἐλάττων. Λοιπὸν τοίνυν περὶ τῶν κοινῶν συμπτωμάτων διελθεῖν καιρός (κοινὰ δὲ συμπτώματα λέγομεν ὅσα πάσαις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμβαίνει ταῖς ἡλικίαις), οἷον περὶ ἰλίγγων καὶ πταρμῶν καὶ χάσμης, ἔτι δὲ λυγμοῦ καὶ σκοτοδινήσεως ἐρευγμῶν τε καὶ τῶν τοιούτων ἁπάντων, αὐτά τε διὰ τί γίγνεται καὶ πῶς διατεθέντων τῶν σωμάτων καὶ διὰ τί τούτων ἔνια μέν ἐστιν ἀλλήλων λύσις, ἔνια δ’ οὔ, καὶ ποίοις ἐργωδῶς γίγνεται· μετὰ δὲ ταῦτα περί τε φαλακρῶν καὶ μαδίσεως τριχῶν καὶ ὅλως διὰ τί αὔξονται καὶ φθείρονται τρίχες καὶ ὄνυχες καὶ κατὰ ποίους καιροὺς καὶ διὰ τί μέλαιναι καὶ πυρραὶ καὶ λευκαὶ γίνονται αἱ τρίχες· πρὸς δὲ τούτοις περί τε φωνῆς καὶ τῶν περὶ φωνὴν συμπτωμάτων, οἷον διὰ τί ὀξεῖαι καὶ βαρεῖαι γίγνονται καὶ πῶς ἀπορρήγνυνται καὶ διὰ τί ἔνιοι διὰ τῶν ῥινῶν φθέγγονται· καὶ πάλιν περὶ ἀκοῆς καὶ ὀσμῆς καὶ γέλωτος· εἶτα περὶ ναυτίας καὶ διὰ τί οἱ μὲν τοῦτο πάσχουσιν οἱ δὲ οὔ, καὶ ποῖοι μάλιστα. Διὰ τί κάτω μὲν βλέποντες ἰλιγγιῶμεν ἀφ’ ὑψηλοῦ, ἄνω δὲ οὔ; Ἢ ὅτι ὁ μὲν ἴλιγγός ἐστι κινουμένου τοῦ ἄκρου τῆς ὄψεως οἷον τοῦ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ· ἰλιγγιῶμεν γὰρ ὅταν παρατρέχωσι πολλοί, ἂν τὴν ὄψιν ἐφ’ ἕκαστον ἐπιβάλλωμεν, ὑπὸ τῶν παρατρεχόντων κινουμένης τῆς ὄψεως.

4 39 ὄντος δὲ τοιούτου τοῦ ἰλιγγιᾶν, ὅταν κάτω βλέπωμεν, ἐὰν μὲν ἀπὸ βραχέος, οὐκ ἰλιγγιῶμεν διὰ τὸ ἀπηρεῖσθαι τὴν ὄψιν· ἐὰν δ’ ὑψόθεν φερομένη κάτω ἡ ὄψις πρὶν ἀπερείσασθαι κινῆται, καὶ τὸ ἄκρον ἐκεῖνο κινεῖται· ἄνω δ’ ὅταν βλέπωμεν, ἀπερεισθήσεται ἰοῦσά τε ᾗ ἥλιος φαίνεται.

4 40 εἰκότως οὖν κάτω βλέπουσι γίνεται ἴλιγγος. Διὰ τί μόνον ὁ πταρμὸς ἡμῖν τῆς νυκτὸς οὐ γίνεται, τὰ δ’ ἄλλα ὡς εἰπεῖν ἅπαντα καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός; Ἢ ὅτι ὁ μὲν πταρμὸς γίνεται ὑπὸ θερμοῦ τινος κινήσαντος τὸν τόπον τοῦτον ἀφ’ οὗ γίνεται; διὸ καὶ ἀνακύπτομεν πρὸς τὸν ἥλιον ὅταν βουλώμεθα πταρῆναι· καθευδόντων δὲ ἡμῶν ἀντιπεριίσταται τὸ θερμόν· διὸ καὶ γίγνεται τὰ κάτω θερμὰ τῶν καθευδόντων καὶ τὸ πνεῦμα πολύ. εἰκότως οὖν οὐ πταρνύμεθα. ἀπαλλαγέντος γὰρ τοῦ θερμοῦ ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὃ κινεῖν πέφυκε τὸ ἐνταῦθα ὑγρόν (οὗ ἐξωθουμένου πέφυκεν ὁ πταρμὸς γίνεσθαι), καὶ τὸ συμβαῖνον πάθος εἰκὸς μὴ γίνεσθαι.

4 41 Διὰ τί τρίψαντες τὸν ὀφθαλμὸν παυόμεθα τῶν πταρμῶν; Ἢ ὅτι διαπνοὴ ταύτῃ γίνεται τῷ ὑγρῷ; δακρύει γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς μετὰ τὴν τρῖψιν, ὁ δὲ πταρμὸς διὰ πλῆθος ὑγρότητος. Ἢ ὅτι τὸ ἔλαττον θερμὸν φθείρεται ὑπὸ τοῦ πλείονος, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς τριφθεὶς πλείω λαμβάνει θερμότητα τῆς ἐν τῇ ῥινί; διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἄν τις αὐτὴν τὴν ῥῖνα τρίψῃ, παύεται ὁ πταρμός.

4 42 Διὰ τί ἰλιγγιῶσιν εἴς τε ταὐτὸ βλέποντες κἂν κύκλον κινούμενον ἴδωσιν; ἄτοπον γάρ τι τὴν ἠρεμίαν τῇ κινήσει ταὐτὸν ποιεῖν ἐναντία ὄντα. Ἢ ὅτι διίστησι καὶ ἡ στάσις τὰ ἐν τῷ κινεῖσθαι σωζόμενα; τῆς ὄψεως γὰρ στάσης, ἑνὸς μορίου, καὶ τὰ ἄλλα συνεχῆ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἵσταται· ὁ δὲ κυκεών, ὥσπερ καὶ Ἡράκλειτός φησιν, ἐὰν μή τις ταράττῃ, διίσταται. τοῦτο δὴ δεῖ νοῆσαι

πάσχοντα καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ· χωρισὰ μὲν γὰρ καὶ ἠθροισμένα εἰς ταὐτὸ τὰ βαρέα βαρύνει καὶ ποιεῖ τὸν ἴλιγγον. ἡ μὲν οὖν ἠρεμία διὰ τοῦτο ποιεῖ ἴλιγγον· ἡ δὲ δίνησις τὰ βαρέα καὶ τὰ κοῦφα διίστησι, τὰ μὲν βαρέα εἰς τὸ μέσον, τὰ δὲ κοῦφα ἐπὶ τὸ ἔσχατον, δέον ἅμα τούτω εἶναι. διὰ τοῦτο καὶ τὸ κύπτειν ἰλίγγους ποιεῖ· χωρίζεται γὰρ τὰ μὲν βαρέα κάτω, τὰ δὲ ἐλαφρὰ ἄνω. φανερὸν δ’ ἐκ τούτων ὅτι οὐδεμίαν κίνησιν τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ κινεῖται.

4 43 Διὰ τί ἰλιγγιῶσι καὶ δι’ ἔνδειαν καὶ διὰ πλησμονήν; Ἢ ὅτι δι’ ἔνδειαν μὲν σύντηξις γίνεται εἰς τὰ κενά, διὰ πλήρωσιν δὲ περιττώσεως ὑπερβολὴ εἰς τοὺς πλήρεις πόρους, ταῦτα δ’ ἀμφότερα βαρύνει καὶ ἐφίστησι τὰς περιόδους, τοῦτο δ’ ἐστὶν ἴλιγγος; Διὰ τί τὸ σκορδινᾶσθαι ἡδύ; Ἢ ὅτι ἐξ ὕπνου πνεῦμα τῇ διατάσει καὶ τῇ κινήσει ποιούμενον ἰὸν ὁμαλῶς διὰ τῶν ἄρθρων ἡδονὴν ποιεῖ; ὅτι δὲ πνεῦμα ποιεῖ, δῆλον· χασμὴν γὰρ ἅμα ποιεῖ.

4 45 Διὰ τί ὁ πταρμὸς λυγμὸν μὲν παύει, ἐρευγμὸν δὲ οὐ παύει; Ἢ διότι οὐ τοῦ αὐτοῦ τόπου γέγονεν ἑκάτερον τὸ πάθος, ἀλλ’ ὁ μὲν ἐρευγμὸς κοιλίας, ὁ δὲ λυγμὸς τοῦ περὶ τὸν πνεύμονα κατάψυξις καὶ ἀπεψία πνεύματος καὶ ὑγροῦ, κοινωνοῦσι δὲ οἱ περὶ τὸν ἐγκέφαλον τόποι τῷ πνεύμονι; οἷον τοῖς τε ὠσί· φανερὸν δ’ ἐπεὶ ἅμα ἐνεοὶ καὶ κωφοὶ γίνονται, καὶ αἱ νόσοι ἀντιπεριίστανται αἱ τοῦ ὠτὸς εἰς τὰ τοῦ πνεύμονος πάθη, ἐνίοις δὲ σκαλεύουσι τὸ οὖς βῆχες γίνονται. τὸ δὲ ** περὶ τὸν πταρνύμενον τῆς ῥινὸς τόπον δηλοῖ ἡ ἀναπνοὴ κοινὴ οὖσα, ὥστε πτάρνυται μὲν θερμαινομένου, ταὐτὸ δὲ συμπάσχει ὁ κάτω τόπος. Ἡ δὲ θερμασία πέττει· διὸ ὄξος μὲν παύει λυγμὸν καὶ ἀπνευστισμοὶ ἐὰν ἠρεμαία ἡ λὺγξ ᾖ· ἐκθερμαίνει γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ κατεχόμενον, ὥστε καὶ ἐν τῷ πταρμῷ ἥ τε κατάσχεσις γενομένη τοῦ πνεύματος τοῦτο ποιεῖ, καὶ τότε ἀθρόως ἔκπνευσις γίνεται καὶ τοῦ κάτω τόπου· ἀδύνατον γὰρ πταρῆναι *μὴ* ἐκπνέοντα. ἡ οὖν ὁρμὴ ῥηγνύει τὸ ἐγκατειλημμένον πνεῦμα ὃ ποιεῖ τὸν λυγμόν. Διὰ τί χασμησαμένου τινὸς ἀντιχασμῶνται, καὶ ὅταν οὐροῦντα ἴδωσιν, οὐροῦσι, καὶ μάλιστα τὰ ὑποζύγια; Ἢ διὰ τὴν μνήμην; ὅταν γὰρ μνησθῇ, κινεῖται τοῦτο τὸ μέρος.

4 46 τοῖς μὲν οὖν ἀνθρώποις διὰ τὸ εὐαισθητοτέρους εἶναι ἰδοῦσιν εὐθὺς συμβαίνει κινεῖσθαι καὶ ἀναμιμνήσκεσθαι, τοῖς δὲ ὑποζυγίοις οὐκ αὔταρκες τὸ ἰδεῖν, ἀλλὰ προσδέονται καὶ ἄλλης αἰσθήσεως· διὸ καὶ ὀσφρηθέντα, ὅτι εὐκινητοτέρα αὕτη ἡ αἴσθησις τοῖς ἄνευ λόγου. καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν *αὐτὸν* τόπον ἅπαντα οὐρεῖ, ὅπῃ τὰ πρῶτα οὔρησεν· τότε γὰρ μάλιστα κινοῦνται ὅταν ὀσφρανθῶσιν· ὀσφραίνονται δ’ ὅταν πλησιάσωσιν.

4 47 Διὰ τί πτάρνυνται μᾶλλον πρὸς τὸν ἥλιον βλέποντες καὶ κινοῦντες κάρφει τοὺς μυκτῆρας; Ἢ ὅτι ὅ τε ἥλιος θερμαίνει καὶ τὸ κάρφος τῇ κινήσει, θερμαινομένου δὲ τοῦ ὑγροῦ πνεῦμα γιγνόμενον ἐκπίπτει θᾶττον (οὐ γὰρ δύναται ὁ ἴσος τόπος πλείω γιγνόμενον τὸν ὄγκον στέγειν), ἡ δὲ ἔκπτωσις πταρμὸς καλεῖται; Διὰ τί ἐν τῷ χειμῶνι ἀναπνέουσιν ἐλαττονάκις; Ἢ ὅτι ἐν μὲν τῷ θέρει ὁ ἀναπνεόμενος ἀὴρ διὰ τὴν ἀλέαν οὐχ ἱκανῶς καταψύχει, εἶτα πάλιν δεῖται τοῦ καταψύχοντος, διὸ ἀναπνεῖ ταχύ (τοῦτο δὲ αἴτιον καὶ τοῦ περὶ τὰς τελευτὰς ἀναπνεῖν ταχύ· διὰ γὰρ τὴν ἀδυναμίαν τῆς ὁλκῆς τοῦτο γίνεται· ὀλίγος γὰρ ἑλκυσθεὶς οὐ διαψύχει, ὀλίγος δ’ εἰσέρχεται δι’ ἀσθένειαν τῆς σπάσεως)· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τοὐναντίον; ἡ γὰρ ὥρα συγκαταψύχει.

4 49 Διὰ τί ἀνισταμένοις ἴλιγγος μᾶλλον γίνεται ἢ καθίζουσιν; Ἢ διότι ἠρεμοῦσιν αὐτοῖς τὸ ὑγρὸν συνίσταται ἐν τῇ κεφαλῇ πλέον, κινουμένοις δὲ γίγνεται δῆλον καὶ ποιεῖ τὸν ἴλιγγον εἰς ἓν μόριον ἀθρόον ἀποκλῖναν (διὸ καὶ τὰ ὠμὰ ᾠὰ οὐ δύναται δινεῖσθαι, ἀλλὰ καταπίπτει)· κινουμένων δὲ τὸ ὑγρὸν ὁμοίως ἔχει; ἀνίστανται μὲν οὖν ἠρεμήσαντες ὅτε οὕτω διάκεινται· καθιζάνουσι δὲ ἐν κινήσει γενόμενοι ὅτε ὁμαλῶς ἔχει τὸ ὑγρὸν καὶ ἐσκέδασται.

4 50 Διὰ τί τῶν μὲν ἄλλων πνευμάτων αἱ διέξοδοι οἷον φύσης καὶ ἐρευγμοῦ οὐχ ἱεραί, ἡ δὲ τοῦ πταρμοῦ μόνη; Πότερον ὅτι τριῶν ὄντων τόπων, κεφαλῆς καὶ θώρακος καὶ τῆς κάτω κοιλίας, ἡ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κεφαλὴ θειότατον, (ἔστι *δὲ* φῦσα μὲν [ἀπὸ] τῆς κάτω κοιλίας πνεῦμα, ἐρευγμὸς δὲ τῆς ἄνω, ὁ δὲ πταρμὸς τῆς κεφαλῆς), διὰ δὲ τὸ ἱερώτατον εἶναι τόπον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἐντεῦθεν ὡς ἱερὸν προσκυνοῦσιν; Ἢ ὅτι τὰ πνεύματα σημαίνει τοὺς εἰρημένους τόπους βέλτιον ἔχειν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὴ διαχωρούντων (κουφίζει γὰρ τὸ πνεῦμα διεξιόν), ὥστε καὶ ὁ πταρμὸς τὸν περὶ τὴν κεφαλὴν τόπον ὅτι ὑγιαίνει καὶ δύναται πέττειν; ὅταν γὰρ κρατήσῃ ἡ ἐν τῇ κεφαλῇ θερμότης τὴν ὑγρότητα, τὸ πνεῦμα τότε γίνεται πταρμός· διὸ καὶ τοὺς ἐκθνήσκοντας κρίνουσι πταρμικῷ, ὡς ἂν μὴ τούτῳ δύνωνται πάσχειν, ἀσώτους εἶναι. ὥστε σημεῖον ὑπὲρ τοῦ ἀρίστου τόπου καὶ ἱερωτάτου προσκυνοῦσιν ὡς ἱερόν, καὶ φήμην ἀγαθὴν ποιοῦνται.

4 51 Διὰ τί ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον πτάρνυται τῶν ἀλόγων ζῴων; Πότερον ὅτι τοὺς πόρους εὐρεῖς ἔχει δι' ὧν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ῥύμη εἰσέρχεται; τούτοις γὰρ πληρουμένοις πνεύματος πτάρνυται. ὅτι δ' εὐρεῖς, σημεῖον ὅτι ἥκιστα ὀσφραντικὸν τῶν ἄλλων ζῴων· ἀκριβέστεροι δ' οἱ λεπτόποροι. εἰ *οὖν εἰς* μὲν τοὺς εὐρεῖς πλέον καὶ πλεονάκις εἰσέρχεται τὸ ὑγρόν, οὗ πνευματουμένου ὁ πταρμὸς γίνεται (τοιούτους δὲ μάλιστα τῶν ζῴων οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι), πλειστάκις ἂν πταρνῦντο εἰκότως. Ἢ ὅτι ἐλάχιστοι οἱ μυκτῆρες, ὥστε τὸ θερμανθὲν ὑγρὸν ταχὺ ἐξιέναι δύνασθαι πνεῦμα γενόμενον, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις διὰ τὸ μῆκος καταψύχεται πρότερον; Διὰ τί οἱ πρεσβῦται χαλεπῶς πτάρνυνται; Πότερον ὅτι οἱ πόροι συμπεπτώκασι δι' ὧν τὸ πνεῦμα ἐκκρίνεται; Ἢ τῷ ἀδυνατεῖν ἄνω βλέπειν ῥᾳδίως, βίᾳ ἀφιᾶσι κάτω; Διὰ τί, ἐάν τις ἀπνευστιάζῃ, ἡ λὺγξ παύεται; Ἢ διότι ἡ μὲν λὺγξ ἀπὸ καταψύξεως γίνεται (διὸ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ ῥιγῶντες λύζουσι), κατεχόμενον δὲ τὸ πνεῦμα ἐκθερμαίνει τὸν ἐντὸς τόπον; Διὰ τί τῶν τετελευτηκότων οἱ ὄνυχες ταὶ αἱ τρίχες αὔξονται ἐπί τινα χρόνον, καὶ τῶν πρεσβυτῶν; Ἢ διότι τῶν περὶ τὸ σῶμα ἀπαθέστατα ταῦτ' ἐστίν (ὕστερον οὖν τὸ πάθος τοῦ συμπτώματος), ἐπί τινα χρόνον αὔξεται; Διὰ τί ποτε αἱ ἐν τῷ πώγωνι τρίχες βραδύτερον παραγινόμεναι θᾶττον φθείρονται; Ἢ διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ ἐν τῷ πώγωνι τρίχες πυρρότεραι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γίνονται; ἐλάττων οὖν ἡ μετάβασις ἐκ τῆς πυρρᾶς τριχὸς εἰς τὴν λευκὴν ἢ ἐκ τῆς μελαίνης.

4 55 Ἢ ὅτι τὰ ἐκ κεφαλῆς ῥεύματα πάντα εἰς τὸ στόμα φέρεται καὶ εἰς τοῦτον τὸν τόπον; διὸ ἀσθενεστέρα ἡ θρὶξ γίνεται· διὰ τὴν ἀσθένειαν οὖν μᾶλλον πολιοῦται. Εἶτα τριχὸς οὐχ αὕτη ἐστι διαφορὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκρεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ μᾶλλον ἢ ἐν τῷ πώγωνι ἐγγίνεται· φαλακροὶ γὰρ τὴν κεφαλὴν τελέως γίγνονται.

4 56 Διὰ τί ὁ πώγων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μᾶλλον καὶ πρότερον πολιοῦται τῆς κεφαλῆς ὕστερος γιγνόμενος; Ἢ ὅτι ἡ πολιὰ δι' ἀσθένειαν παραγίνεται τόπου καὶ τροφῆς, ὥστε ὅπου τοιαῦται αἱ τρίχες, καὶ ὅστις μάλιστα τοιοῦτος τόπος, οὗτος ἂν μάλιστα [πλεῖστα] πολιοῖτο· αἱ δ' ἐν τῷ γενείῳ τρίχες τοιαῦται, καὶ ὁ τόπος τοιοῦτος; σημεῖον δὲ καὶ τὸ θῆλυ· ἐνταῦθα γὰρ μόνον τρίχας ἁπλῶς οὐκ ἔχει, ἐπὶ δὲ τῆς ἥβης καὶ ἐν ταῖς μασχάλαις ἔχει· καὶ οἱ τὴν γένεσιν διαφθειρόμενοι μάλιστα κυρίως τοῦτο ἐπιτηροῦνται. ὥστε ὅσοι πολιοῦνται, διὰ τοῦτο τὸν πώγωνα πολιώτατοι γίνονται· πρῶτος γὰρ δι' ἀσθένειαν μάλιστα πάσχει.

4 57 Διὰ τί αἱ ἐν τῇ ἥβῃ τρίχες βραδύτεραί εἰσι καὶ ἧττον αὔξονται τῶν ἐν τῷ πώγωνι πρότερον γινόμεναι καὶ ἐν ὑγροτέρῳ τόπῳ οὖσαι; Διότι ὁ τόπος ἀραιὸς ὁ περὶ τὴν ἥβην ἐστὶ καὶ ὑγρός, ὥστε ἀεὶ μὲν ἔχει τροφήν (διὸ οὐκ ἐκλείπει), ἀλλ' ὀλίγην· οὐ γὰρ ὑπομένει ὡς αὐξητέον. ὅτι δ' ἀραιὸς ὁ τόπος, τοῦτο δηλοῖ ὁ γινόμενος ὄγκος τῶν αἰδοίων· ὁ δὲ τοῦ γενείου ἧττον τοιοῦτος.

4 58 Διὰ τί ἐν τοῖς ἐπὶ τῶν ποδῶν ὄνυξι τὰ λευκὰ σημεῖα οὐκ ἐγγίνεται ὥσπερ ἐπὶ τοῖς τῶν χειρῶν, ἃ καλοῦσιν οἱ μὲν ἐραστάς, οἱ δὲ ψεύδη; Ἢ διότι τῷ βραδέως αὐξάνεσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν ποδῶν ὄνυχας ταχὺ μελαίνεται πρὶν κινηθῆναι καὶ αὐξηθῆναι [ἐπεὶ δῆλον] τὸ ἐπὸν ἐπὶ τοῦ δέρματος, τοῦτο δ' ἐστὶ τὰ λευκὰ σημεῖα, ἅπερ ἐν τοῖς ἄνω ὄνυξι [τὰ λευκὰ] φαίνονται· οἱ δ' ἐπὶ τῶν χειρῶν ταχὺ αὔξονται.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

4 59 Διὰ τί οἱ τῶν γερόντων ὄνυχες σκληρότεροι ἢ οἱ τῶν νεωτέρων εἰσίν, αὔξονται δὲ θᾶττον; Ἢ σκληρότεροι μὲν διότι καὶ τὸ δέρμα σκληρότερον καὶ τὰ ὀστᾶ καὶ ὅλα τὰ γεώδη διὰ τὸ ἐξανηλῶσθαι τὸ ὑγρόν, ὁ δὲ ὄνυξ τοιούτου γένους ἐστί· θᾶττον δὲ αὐξάνεται, διότι πλείονα τροφὴν λαμβάνει; πλεῖον μὲν γὰρ τό γε περίττωμα τὸ γεῶδες ἐν τῷ γήρᾳ, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων περιττωμάτων τρέφονται τρίχες καὶ ὄνυχες.

4 60 Ἢ ὅτι καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ μέχρι τινὸς αὐξάνεται, τὰ δὲ οὔ; Διὰ τί οἱ τοῦ ἀνθρώπου ὄνυχες μαλακώτατοι; Πότερον ὅτι καὶ τὸ δέρμα, οἱ δ’ ὄνυχες ἐκ τοῦ δέρματος γίνονται; Ἢ ὅτι τοῖς ἄλλοις ἄλλοι ὄνυχες· ὅσοις οὖν σκληρότεροι, τούτοις χρήσιμοί εἰσι μᾶλλον; Διὰ τί οἱ ἐκ γενετῆς τυφλοὶ οὐ γίνονται φαλακροί; Πότερον ὅτι μεθέστηκεν ἡ θερμότης πηρωθέντων τῶν ὀμμάτων εἰς τὸν πλησίον τόπον· οὐκοῦν οὐ καταψύχεται ὁ τόπος, ἀλλ’ ἀεὶ ἔχει τροφήν· ἡ δὲ φαλακρότης ἀπὸ ψύξεως; Ἢ διότι ποτὲ μὲν ὁ τόπος ἔχει θερμότητα, ὥστε ἀναλίσκειν τὴν τροφὴν καὶ οὐ γίνεσθαι ἐν τῷ ἔμπροσθεν περίττωμα· πηρωθέντων δὲ κατέψυκται, ὥστε πολὺ τὸ περίττωμα ἐν τῷ τόπῳ, αἱ δὲ τρίχες γίνονται ἀπὸ περιττώματος; Διὰ τί ὁ μὲν πώγων γίνεται πυρρὸς ἄνευ τῆς κεφαλῆς, ἡ δὲ κεφαλὴ πυρρὰ ἄνευ τοῦ πώγωνος οὐ γίνεται; Ἢ διότι αἵ τε πυρραὶ τρίχες δι’ ἀσθένειαν γίνονται, καὶ αἱ ἐν τῷ πώγωνί εἰσι τρίχες ἀσθενέστεραι φύσει; σημεῖον δέ· ἀγένειοι γὰρ *οὐ* γίνονται ἀλλ’ ἢ ὀψὲ φαλακροί.

4 62 δῆλον οὖν ὡς ὁ τόπος οὐ δύναται φέρειν· διὸ ἐὰν μὲν καὶ ὁ ἰσχυρότερος πυρρὰς φέρῃ, καὶ τὸν ἀσθενέστερον ἀνάγκη· ἐὰν δὲ οὗτος, οὔπω ἀνάγκη καὶ τὸν ἰσχυρότερον.

4 63 Διὰ τί αἱ μακραὶ τρίχες ῥέουσιν; Ἢ διότι μοχλὸς μὲν ἡ θρίξ, ὑπομόχλιον δὲ τὸ δέρμα γίνεται, εὐκίνητα δὲ τὰ πλέον ἀπέχοντα τοῦ ὑπομοχλίου καὶ ὅλως τοῦ ἠρεμοῦντος; δῆλα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς Μηχανικοῖς. Διὰ τί αἱ ἐν ταῖς βλεφαρίσι τρίχες οὐ γίνονται πολιαί; *Πότερον ἐκ ποιότητος τῆς τροφῆς* τῆς περὶ τοὺς ὀφθαλμούς; σημεῖον δέ· πίων ἡ σὰρξ γίνεται· ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης τροφῆς εὐλόγως οὐκ αὔξεται ἐπὶ πολὺ ἡ θρὶξ αὐταῖς (ἐκ γὰρ τῶν γεωδῶν γίνεται περιττωμάτων)· οὔτε πολιοῦται· φθορᾷ γάρ τινι καὶ φαυλότητι τῆς τροφῆς πολιοῦσθαι συμβαίνει.

4 65 Διὰ τί οἱ ἐπὶ τῶν χειρῶν ὄνυχες θᾶττον αὐξάνονται ἢ οἱ ἐπὶ τῶν ποδῶν; Ἢ ὅτι εἰς τὰ ἄνω ἡ αὔξησις μᾶλλον χωρεῖ; διὸ καὶ αἱ τρίχες μᾶλλον αὐξάνονται ἄνωθεν ἐπὶ τοῦ γενείου ἢ ἐπὶ τῆς ἥβης. Ἢ διότι ἐν ἀλέᾳ μὲν αἱ χεῖρες, οἱ δὲ ἐν ψύξει, αὔξεται δὲ τὰ ἀλεαινόμενα μᾶλλον πάντα; Ἢ ὅτι θερμότεραι αἱ χεῖρες καὶ ὑγρότεραι, οἱ δὲ πόδες ψυχρότατοι τοῦ σώματος, καὶ τὰ τοιαῦτα μέρη τῶν ἄλλων, λέγω δ’ οἷον τρίχες τε καὶ ὄνυχες; διὰ τοῦτο οὖν αὐτὸ τὸ καὶ ψυχροὶ καὶ ἐν ψυχρῷ τόπῳ εἶναι δυσαυξεῖς εἰσιν· οἱ δ’ ἐπὶ τῶν χειρῶν τοὐναντίον.

4 66 Διὰ τί αἱ τρίχες οὖλαι γίνονται; Ἢ ὅτι δύο φορὰς φέρονται, κρατουμένης δ’ ἔσωθεν φορᾶς ** . *Ἢ ὑπὸ* τῆς ἐν τῷ περιέχοντι θερμότητος; διὸ καὶ οἱ Αἰθίοπες τοιοῦτοι.

4 67 Διὰ τί ἐν τοῖς πυρικαύστοις τρίχες οὐ φύονται; Πότερον ὅτι πυκνὸν τὸ δέρμα γίνεται, δεῖ δὲ ἀραιὸν εἶναι, ᾗπερ ἐκφύεται θρίξ; Διὰ τί αἱ παχεῖαι τρίχες οὐ γίνονται μακραί; Ἢ ὅτι ἡ εἰς τὸ μῆκος αὔξησις εἰς τὸ πάχος ἀναλίσκεται; Ἢ ὅτι αἱ παχεῖαι σκληραί εἰσι, τὸ δὲ σκληρὸν δυσκίνητον ἐπὶ τὴν αὔξησιν, ἐπεὶ [σκληρὰς] διὰ τὸ γεῶδες συμβαίνει, ἡ δὲ γεώδης τροφὴ οὐ θέλει ἄνω πέμπεσθαι· διὰ βραχύτητα οὖν τῆς κινήσεως τῷ αὔξοντι θερμῷ φθάνει καταλαμβανομένη ἡ ἑτέρα ὑπὸ τῆς ἑτέρας, ὥστε εἰς βάθος καὶ πλάτος αὔξεσθαι καὶ οὐκ εἰς μῆκος; Διὰ τί δὲ πυκνότεραι τῶν λεπτῶν αἱ παχεῖαι; Πότερον ὅτι φαίνονται διὰ τὸ πάχος; ἔλαττον γὰρ τῶν ἴσων τὸ μεταξὺ φαίνεται.

4 69 Ἢ διὰ τὸ βραδέως εἰς μῆκος αὔξεσθαι κατὰ πλείους τόπους ἡ τροφὴ ἀνατέλλει ἐπιβιβαζομένη ἐντός, οὐ ταχὺ ὑπεξαγούσης τῆς ἔξω εἰς τὸ ἄνω; Διὰ τί αἱ σκολιαὶ τρίχες, ὅταν πάθωσιν, ἂν εἰς

τοὐναντίον ἔλθῃ, τοσοῦτον μᾶλλον εἰς τὴν φύσιν καθίστανται; Ὅτι ἐκείνων ἡ φύσις σκολιά, τοῦ δ’ εὐθὺ ἐναντίον.

4 71 Διὰ τί οὐκ ἐν τοῖς ὀστώδεσι λεπτότεραι αἱ τρίχες; Ἢ ὅτι παχὺ τὸ δέρμα ταύτῃ, ἐκ δὲ τοῦ παχέος παχύτεραι γίνονται. Διὰ τί αἱ πυρραὶ τρίχες μελάντεραι γίνονται πυρούμεναι; Ἢ διότι πέττεται μᾶλλον ἐν ὀλίγῳ τὸ ὑγρὸν γινόμενον ὑπὸ τῆς ἐνούσης ἐν τῇ ἀρχῇ θερμότητος· ἔστι δ’ ἡ μὲν πυρρὰ ἐκ νοσούσης, ἡ δὲ μέλαινα ἐξ ὑγιοῦς τροφῆς; Διὰ τί Αἰθίοπες μὲν οὐλότριχες, Σκύθαι δὲ καὶ οἱ πρὸς ἄρκτον εὐθύτριχες; Ἢ διότι ξηραινομένη ἡ θρὶξ ὑπὸ τοῦ ἡλίου συγκάμπτεται ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, οἱ δὲ Αἰθίοπες πρὸς τῷ ἡλίῳ καὶ ἐν ὑπερβολῇ θερμοῦ διατελοῦσιν· οἱ δὲ Σκύθαι ἐν ψυχρῷ τόπῳ, οὗπερ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν ταῖς θριξὶν οὐκ ἐξατμίζει ὁ ἥλιος, ὥστε οὐδὲ συγκάμπτονται; ἐπεὶ οὖν ἀνάγκη ἢ κεκλασμένας εἶναι ἢ εὐθείας, εἰ μὴ κεκλασμέναι, εὐθεῖαι ἔσονται.

4 74 Διὰ τί τοῖς τε ἀσθενοῦσι καὶ τοῖς πρεσβύταις τὸ μὲν ἄλλο σῶμα φθίνει, οἱ δὲ ὄνυχες καὶ αἱ τρίχες αὔξονται; Ἢ ἐπειδὴ τῆς τροφῆς ἡ μὲν εἰς σάρκας, ἡ δὲ εἰς χολήν, ἡ δὲ εἰς τὰ λεπτομερῆ διαδίδωσιν· ὅσα μὲν οὖν θερμὰ καὶ ἰσχυρὰ σώματα, εἰς χολὴν δύνανται καὶ εἰς αἷμα διδόναι τὴν τροφήν, τὰ δ’ ἀσθενῆ εἰς ταῦτα μὲν οὔ, εἰς δὲ τὰ ἐλαχίστης δεόμενα τροφῆς οἷον ὄνυχάς τε καὶ τρίχας; ὥσπερ καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς λέγουσιν ἐξυρημένους ἐν ταῖς μάχαις καὶ ἀποθανόντας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις δασείας τὰς κεφαλὰς ἔχειν, ὡς φθίνοντα τὰ σώματα εἰς ταῦτα τὴν τροφὴν διέδωκεν.

4 75 Διὰ τί αἱ ἐν τοῖς ποσὶ τρίχες ἥκιστα πολιοῦνται ἢ ὀψὲ λευκαίνονται τοῖς πολλὰ ἔτη ζῶσι; Πότερον ὅτι αἱ ἐν τῷ προσώπῳ πρότεραι πολιοῦνται ἤπερ αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ αἱ ἐν τῷ γενείῳ, ἐναντιώτατος δὲ ὁ τόπος ὁ ἄνω τῷ κάτω, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις εὔλογον ἐναντίον συμβαίνειν; Ἢ διότι ἡ πολιὰ δοκεῖ γήρως εἶναι σημεῖον, τὸ δὲ γῆρας φθίσις τις καὶ ἔκλειψις θερμότητος; Ὁ μὲν οὖν τρόπος, διότι γίνονται πολιαί, ἄλλου λόγου· ἀλλὰ τὸ γένος τῆς αἰτίας τοῦ πάθους τούτου συμβαίνει πρεσβυτέρων γενομένων καὶ τῷ τὸ θερμὸν ὑπονοστεῖν· διὸ καὶ *ῥυτιδοῦται τὰ* πρόσωπα καὶ τὰ αἵματα παύεται [τὰ] ἐκ τῶν ῥινῶν ῥέοντα, αἱ δὲ κνῆμαι ἐξικμεῖς τῶν πρεσβυτῶν καὶ αἱμορροΐδες γίνονται. εἰ οὖν ἡ μὲν πολιὰ ἐνδείᾳ γίνεται ὑγρᾶς θερμότητος, εἰς δὲ τοὺς πόδας κατέρχεται ἡ τοιαύτη δύναμις, ὥσπερ καὶ αἱ ἐν τῇ ἥβῃ ὕστερον πολιοῦνται τῶν ἄνω, ἔτι καὶ αἱ ἐν τοῖς ποσὶ μᾶλλον τούτων· ὅταν δὲ ἐκ παντὸς ἐξικμασθῇ ἡ ὑγρὰ θερμότης διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν, τότε καὶ αἱ ἐν τοῖς ποσὶ τρίχες γίνονται λευκαί. Διὰ τί τὰ μὲν ἔρια τῷ ἐλαίῳ ῥαινόμενα λευκότερα γίνεται, αἱ δὲ τρίχες τῶν ἀλειφομένων μελάντεραί εἰσι (καὶ γὰρ τὰ ἔρια τρίχες); Ἢ ὅτι τὰ μὲν ῥυπαρὰ ξανθότερα γίνεται, αἱ δὲ τρίχες ξηραινόμεναι καὶ ἀπιόντος τοῦ ἐν αὐταῖς ὑγροῦ λευκαίνονται; τὸ οὖν ἔλαιον κωλύει· ἥκιστα γὰρ ξηραίνονται.

4 76 ἐπὶ δὲ τούτῳ ἀνομοίως συμβαίνει ἐχούσας προβάλλειν τὰς τρίχας, ἀλλὰ τὰς μὲν ἔτι ζώσας ἐν τῷ σώματι, τὰ δ’ ἔρια ἀφῃρημένα.

4 77 Διὰ τί τῶν μὲν προβάτων μαλακώτεραι αἱ τρίχες ἀναφύονται τιλλομένων, τῶν δ’ ἀνθρώπων σκληρότεραι; Ἢ ὅτι αἱ μὲν ** . ** παχύνονται ὅσῳ ἂν μακρότεραι γένωνται, ἀποψύχει γὰρ δι’ ἀσθένειαν τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐταῖς ὁ ἀὴρ ὁ κύκλῳ, καὶ μᾶλλον ὅσῳ ἂν πορρωτέρω τοῦ οἰκείου θερμοῦ γίνωνται, ὥστε ἐπιτελοῦνται· αὐξανόμεναι δὲ διὰ μὲν παχύτητα πλέον ἔχουσι τὸ θερμόν, διὰ δὲ τὸ λίαν ἀποξηραίνεσθαι ῥέοντα εἰ μή τι κωλύει, λεπτότεραι ἔτι διὰ τὴν αὔξησιν; Διὰ τί τοὺς κροτάφους πολιοῦνται μὲν τάχιστα, φαλακροὶ δὲ ἥκιστα γίνονται, καίτοι μηδέτερον ἢ ἄμφω ἔδει; Ἢ ὅτι ἡ μὲν πολιὰ γίνεται τῷ ποιάν τινα εἶναι τὴν τροφὴν τὴν εἰς τὰς τρίχας διδομένην, ἡ δὲ φαλακρότης τῷ ποσήν; ὅταν γὰρ ψυχθῇ ἡ τροφή, οὐκ αὔξεται, ἀλλ’ ὥσπερ τὰ δένδρα τοῦ χειμῶνος, καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος φυλλορροεῖ ψυχρᾶς γενομένης καὶ οἷον παγείσης· ὀλίγη *γὰρ* παροῦσα ἀδύνατος τρέφειν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

4 78 ἡ δὲ πολιὰ ἐκ σαπρᾶς τροφῆς ἐστι, σήπεται δὲ ὅταν ἀπεπτότερα ἕλκῃ. οὔκουν ἡ αὐτὴ αἰτία ἐστὶν ἀμφοῖν, διὸ οὔτε ἅμα οὔτε τοῖς αὐτοῖς παραγίνεται τόποις [τὸ δὲ σκέμμα ὅλως φυσικώτερον ἢ προβληματικώτερον]. Οἱ δὲ κρόταφοι ἐπὶ φλεβῶν εἰσι πολλῶν καὶ πυκνῶν, ὥστε ἔχουσι θερμότητα καὶ οὐχ ὑπολείπει ἡ τροφή, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὸ πολλὴν ἅμα εἶναι προϊούσης τῆς ἡλικίας οὐ δύναται πέττεσθαι ἀλλὰ σήπεται· ἐκ τοιαύτης δὲ γίνεται πολιά, ὥσπερ καὶ οἱ μύκητες ἐξ εὐρωτιώσης ἰκμάδος· οὐ γὰρ πάντα μελαίνει τὰ σηπόμενα, ἀλλ᾽ ὁ εὐρὼς λευκός, καὶ ὁ σκώψας κωμῳδοποιὸς εὖ ἔτυχεν εἰπών· ‘ εὐρῶτι γήρως τὰς τρίχας βεβαμμένος ‘.

4 79 Διὰ τί οὐκ ἐν ταῖς νόσοις, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν νόσων αἱ τρίχες ἐκρέουσιν; Ἢ ὅτι τότε μὲν ἔχουσι τροφήν (ἐκ τοῦ περιττώματος γὰρ γίνονται), μετὰ τὰς νόσους δὲ ὀλίγον τοῦτο διὰ τὸ τρέφεσθαι τὸ σῶμα· ἡ δὲ εἰσιοῦσα τροφὴ εἰς τὸ κατὰ φύσιν οὐκ αὔξει αὐτάς, ἀλλὰ διὰ τὴν κένωσιν προκαταναλίσκεται.

4 80 Διὰ τί τῆς κεφαλῆς τὸ ἔμπροσθεν φαλακροὶ γίνονται, τὰ δ᾽ ὄπισθεν οὐ γίνονται ἢ ἧττον; Ἢ ὅτι οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ ὄπισθεν ἡ περίττωσις (κενὸς γὰρ καὶ ξηρὸς ὁ τόπος), τὸ δὲ ἔμπροσθεν διὰ τὸν ἐγκέφαλον πλῆρες; ὅσοις οὖν ἐνταῦθα ψυχρὰ συλλέγεται περίττωσις, διὰ τὸ κρατεῖν τῆς θερμότητος καὶ μὴ πέττεσθαι οὐ τρέφει τὰς τρίχας ὥστε ἀποπίπτουσι, τὸ δ᾽ ὄπισθεν οὐκ ἔχει τοιαύτην ἀπόκρισιν ἢ ἧττον διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν.

4 81 Διὰ τί αἱ ἐν ταῖς μασχάλαις καὶ αἱ ἐν τῇ ἥβῃ τρίχες ἧττον καὶ αὔξονται καὶ πολιοῦνται τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ; Ἢ ὅτι μέγισται καὶ οἰκεῖαι αἱ ἔγγιστα τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων; διὰ γὰρ τὴν γειτνίασιν τῆς τροφῆς μάλιστα ἀπολαύουσιν· εἰκότως οὖν τῶν λοιπῶν αἱ ἐν τῷ γενείῳ μέγισται. Ἢ οὐ τοῦτό ἐστι τὸ αἴτιον, ἀλλὰ καθάπερ ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος καὶ ὁ στάχυς, καὶ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν τοιούτων ὡρισμένον τι μέγεθος ἔχει ὃ οὐχ ὑπερβάλλει, καθάπερ οὐδ᾽ ὁ ἄνθρωπος οὐδ᾽ ὁ ἵππος οὐδὲ τὰ ἄλλα ζῷα; τὰ μὲν οὖν αὐτῶν μείζω καὶ ἐλάττω γίνεται καὶ παρὰ τοὺς τόπους καὶ *παρὰ* τὰς τροφάς, εἰς μέντοι τὰ ἀλλήλων οὐκ αὔξεται μεγέθη. τὰ μὲν οὖν εἰρημένα ῥᾴδιόν ἐστι διαγνῶναι, ὅτι ἕτερα τῷ εἴδει (μεγάλαι γὰρ αἱ διαφοραί), ἐνίων δ᾽ οὐκέτι οἷον τὴν τοῦ πυροῦ καὶ κριθῆς καλάμην ἑτέραν γ᾽ οὖσαν τῷ εἴδει· ὁμοίως δὲ οὐδὲ τὰς τρίχας οὐ διαγινώσκομεν διὰ τὴν ὁμοιότητα οὐσῶν ἑτέρων τῷ εἴδει. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν τὸ μὴ γίνεσθαι ἴσας *οὐχ ὁμοίας* οὔσας τῷ εἴδει ἀλλὰ τὰς μὲν μικράς, τὰς δὲ μεγάλας. Τοῦ μὲν οὖν μὴ γίνεσθαι μεγάλας αὕτη ἡ αἰτία. τοῦ δὲ μὴ ὁμοίως πολιοῦσθαι νῦν λεχθήσεται· αἱ γὰρ τρίχες οὐκ ἔχουσιν οὔτε τὸ μέλαν οὔτε τὸ λευκὸν οἰκεῖον χρῶμα, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς τροφῆς ἴσχουσι, καὶ μέλαιναι μέν εἰσιν ὅταν πολλὴν ἕλκωσι τροφὴν συνανασπῶσαι *** . καθάπερ *γὰρ* ὑπὸ τοῦ πυρὸς γῆ ἀνωθουμένη, ὅπου ἂν προσκαθίζηται, μελαίνει προσμένουσα ἄνω, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπολαβεῖν δεῖ καὶ ἐν τῷ σώματι, ὅταν ἀνασπασθῇ εἰς τὸν ἀνώτατον τόπον ὑπὸ τοῦ ὄντος ἐν ἡμῖν θερμοῦ μελαίνεσθαι· ὅταν δὲ ἢ δι᾽ ἔκθλιψιν τροφῆς ἢ δι᾽ ἀσθένειαν τὴν τροφὴν παύσηται ἀνάγον, πολιοῦνται αὐτοῦ τοῦ ὑγροῦ ἀναγομένου. Ὑποκειμένου δὲ τοῦ οὕτως πολιοῦσθαι, ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ πώγων καὶ διὰ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ πλῆθος τῶν τριχῶν καὶ *διὰ* τὴν ἀσαρκίαν ὅταν μὴ δύνωνται τρέφειν ὡς εἴρηται, λευκαίνονται. αἱ γὰρ τρίχες πολλαὶ οὖσαι καὶ κειρόμεναι προσέλκουσιν εἰς αὐτὰς τροφήν· ὅταν δὲ μὴ ἕλκωσιν [ὅταν ἐξέλκωσι] τὴν ξηράν, καὶ τὴν ὑγρὰν ἀνέλκωσι, λευκαίνονται. ἡ δ᾽ ἥβη καὶ αἱ μασχάλαι βραχείας ἔχουσαι τῇ φύσει καὶ ἀραιὰς ῥᾳδίως μελαίνονται· συνανασπῶσι γὰρ καθάπερ προείρηται ἔνι * . ὅ τε περὶ τὰ αἰδοῖα τόπος ἐστὶ τοιοῦτος οἷος τρέφειν ἄριστα· καὶ γὰρ ἀραιὸς καὶ χαῦνος, ἔτι δὲ τὸ σπέρμα κατὰ τοῦτον τὸν τόπον ἐξέρχεται, ὥστε πολλὴν εἶναι δεῖ τροφήν.

4 82 εἰκότως οὖν καὶ ἐν τούτοις τοῖς τόποις ἧττον πολιοῦνται. Διὰ τί ἐν τῇ κεφαλῇ μάλιστα γίνονται φθεῖρες; Ἢ ὅτι ζῷα μὲν πέφυκε γίνεσθαι, οὗ ἂν περίττωμα ᾖ ὑγρότητος καὶ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

θερμότητος, ἔτι δ’ ἔχῃ τόπον· ἡ δὲ κεφαλὴ ὑγρὰ καὶ θερμὴ ἡ τῶν νέων, καὶ οἱ πόροι οἱ ἐν αὐτῇ εὐρύτατοι; σημεῖον δέ· αἱ τρίχες παχύταται ἐνταῦθα, ὥστε ἔχει καὶ ἐξ οὗ συσταίη ζῷον καὶ ἐν ᾧ.

4 83 Διὰ τί ἐκ τῶν πότων καὶ τῶν ἐμέτων καὶ ἐν τοῖς ψύχεσι φθέγγονται βαρύτερον; Ἢ διὰ τὴν ἔμφραξιν τοῦ λάρυγγος *τὴν γινομένην* ὑπὸ τοῦ φλέγματος; ἐπικατασπᾷ γὰρ ῥευμάτιον τοῖς μὲν ὁ ἔμετος ἢ ὁ πότος, τοῖς δὲ ἡ ὥρα, ὥστε βραδυτέρα ἡ φορὰ τοῦ πνεύματός ἐστιν· ἡ δὲ βραδεῖα λίαν βαρεῖά ἐστιν.

4 84 Διὰ τί ποτε ἐγγύθεν τῆς βαρυτέρας φωνῆς μᾶλλον ἐξακούομεν, πόρρωθεν δὲ ἧττον; Ἢ διότι [καὶ] ἡ βαρυτέρα φωνὴ πλείω ἀέρα κινεῖ, ἐπ’ ἔλαττον δὲ τοῦτο ποιεῖ; πόρρωθεν μὲν οὖν ἧττον ἀκούομεν, διότι ἐπ’ ἔλαττον ἀφικνεῖται· ἐγγύθεν δὲ μᾶλλον, διότι πλείων τοῦ ἀέρος κίνησίς ἐστιν.

4 85 Διὰ τί ἐν τῷ χειμῶνι ὀξύτερον φθέγγονται, θέρους δὲ καὶ μεθύοντες βαρύτερον; Ἢ ὅτι ὀξυτέρα μέν ἐστιν ἡ ταχυτέρα ἢ ἀπὸ συντεταμένου φωνή· τῶν δὲ νηφόντων καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τὰ σώματα συνέστηκε μᾶλλον ἢ μεθυόντων καὶ ἐν τῷ θέρει· τὸ γὰρ θερμὸν καὶ αἱ ἀλέαι διαλύουσι τὰ σώματα.

4 86 Διὰ τί τὰ ἐννεάμηνα οὐ φθέγγεται, τὰ δὲ δεκάμηνα φθέγγεται εὐθὺς γεννώμενα; Ὅτι ὀψιαίτατα τελειοῦται ἡ φωνὴ τοῖς ἀνθρώποις. σημεῖον δέ· ἤδη γὰρ ηὐξημένοι καὶ ψελλίζουσι καὶ τραυλίζουσιν. *Ἢ* ὅτι τὰ μὲν ἐννεάμηνα τελειόγονα ** , ὥστε τὰ μὲν ἀπειληφότα ἤδη γίγνεται τὴν φύσιν, τὰ δὲ οὔ. τὸ οὖν τελευταῖον ἐπιτελούμενον τοῖς μὲν ἀτελέσιν οὐχ οἷόν τε ὑπάρχειν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τοῖς δὲ ἐπιτετελεσμένοις ὑπάρξει. [τὰ δὲ ἑπτάμηνα ἔτι ἧττον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οὕτω γὰρ ἀτελῆ σφόδρα καὶ ἀσθενῆ γίνεται, ὥστε καὶ σπαργανοῦται ἐρίοις.

4 87] Διὰ τί ἡ φωνὴ ὕστατον τελειοῦται τοῖς ἀνθρώποις τῶν φθεγγομένων; Ἢ διότι πλείστας ἔχει διαφορὰς καὶ εἴδη, τὰ δ’ ἄλλα ζῷα ἢ οὐδὲν γράμμα ἢ ὀλίγα διαλέγεται· τὸ δὲ ποκιλώτατον καὶ πλείστας ἔχον διαφορὰς ἀνάγκη οὖν ἐν πλείστῳ χρόνῳ ἀποτελεῖσθαι; Διὰ τί οὐ τῇ αὐτῇ φωνῇ πάντες διαλέγονται; Ἢ ὅτι πρῶτον ἀπὸ τῆς μιμήσεως τῶν ἀλόγων αἱ φωναὶ εὑρέθησαν, οἷον τὰ παιδία τὸν βοῦν ἀπὸ τοῦ μυκᾶσθαι καὶ τὸν κύνα ἀπὸ τοῦ ὑλακτεῖν; ἔχοντος δὲ τοῦ αὐτοῦ ζῴου πολλὰς μιμήσεις, ἀφ’ ὧν ἐκλέξεταί τις τὴν ὁμοίωσιν (καὶ γὰρ αὐτὸ κέρατα ἔχει, καὶ τετράπουν καὶ μακρόν), οὐκ ἐπὶ ταὐτὸν ἕκαστος ὁρμήσας ταὐτὸν μὲν ἐσήμανε τὸν βοῦν, οὐ μὴν τῇ αὐτῇ φωνῇ· ὁ δὲ τὸ αὐτὸ τῆς πρώτης παραλλαξάσης ἤδη, εἰκότως ἐκ τούτων παραλλάττων μικρόν, οἷον οἱ μὲν Διόνυσον οἱ δὲ Ζώνυσον, καὶ οἱ μὲν Ἡραγόρην οἱ δ’ Ἡραγόραν.

4 89 Διὰ τί οἱ μὲν ἀγωνιῶντες βαρὺ φθέγγονται, οἱ δὲ φοβούμενοι ὀξύ; Ἢ ὅτι τοῖς μὲν φοβουμένοις καταψύχεται ὁ τόπος ὁ περὶ τὴν καρδίαν, κάτω ὁρμῶντος τοῦ θερμοῦ, ὥστε ὀλίγον ἀέρα κινοῦσιν (ἡ γὰρ ἰσχὺς ἐν τῷ θερμῷ)· τοῖς δὲ ἄνω φέρεται τὸ θερμόν, ὥσπερ τοῖς αἰσχυνομένοις; δι’ αἰσχύνης γὰρ ἀγωνιῶσι, τοῖς δὲ αἰσχυνομένοις ἄνω φέρεται πρὸς τὸ πρόσωπον· σημεῖον δὲ ὅτι ἐξέρυθροι γίνονται μᾶλλον. συντήκει οὖν καὶ παχὺν ποιεῖ τὸν ἀέρα ᾧ φθέγγεται, ὁ δὲ τοιοῦτος βραδέως ὠθεῖται, τὸ δὲ βραδὺ ἐν φωνῇ βαρύ ἐστιν.

4 90 Διὰ τί τῆς φωνῆς ἐπειδὴ ῥύσις τίς ἐστι φύσιν ἐχούσης ἄνω φέρεσθαι, μᾶλλόν ἐστιν εὐήκοα τὰ ἄνωθεν κάτω ἢ τὰ κάτωθεν ἄνω; Ἢ διότι ἡ φωνὴ ἀήρ τίς ἐστι μεθ’ ὑγροῦ; βαρὺς οὖν ὢν οὗτος ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ φέρεται κάτω καὶ οὐκ ἄνω, τοῦ γὰρ ὑγροῦ κατὰ φύσιν ἡ κάτω φορά· διόπερ τοῖς κάτω μᾶλλον ἀκούεται. ἢ τοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς τοῦ ζῴου φωνῆς μόνον γίγνεται (αὕτη γὰρ μεθ’ ὑγροῦ), τὸ *δὲ* συμβαῖνόν ἐστι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ψόφων; καθάπερ οὖν ἄποψις ἂν μὲν ἄνωθεν κάτω προσπέσῃ, τὴν ἀνάκλασιν ἄνω ποιεῖται, κάτωθεν δ’ ἄνω προσπεσοῦσα ἀνεκλάσθη κάτω, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον ἡ φωνὴ φύσιν ἔχουσα ἄνω φέρεσθαι, προσκόψασα τῷ ἐξ ἐναντίας ἀέρι, βιάζεσθαι μὲν οὐ δύναται πλείονα ὄντα *καὶ* βαρύτερον, ἀνακλασθεὶς δὲ ὁ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κινηθεὶς ἀὴρ ἐπὶ τοὐναντίον ἠνέχθη κάτω, διὸ καταχεόμενος ἀκούεται μᾶλλον κάτω. Τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ περὶ τὴν ἠχὼ συμβαῖνον· ἔστι γὰρ ἀνάκλασις τῆς φωνῆς ἐπὶ τοὐναντίον.

4 91 Διὰ τί μεθυόντων μᾶλλον ἀπορρήγνυται ἡ φωνὴ ἢ νηφόντων; Ἢ διότι τῷ πεπληρῶσθαι ταχέως ἀπορρηγνῦσι τὴν φωνήν; σημεῖον δὲ τούτου· οὔτε γὰρ οἱ χοροὶ μελετῶσιν ἐξ ἀρίστου οὔθ' οἱ ὑποκριταί, ἀλλὰ νήστεις ὄντες· ἐν δὲ τῇ μέθῃ πληρέστεροι ὄντες εὐλόγως μᾶλλον ἀπορρήγνυνται τὰς φωνάς. Διὰ τί ἡ σῦριγξ καὶ ἡ ὀξεῖα φωνὴ ἁπλῶς ὥσπερ ἐρημίαν ποιεῖ φαίνεσθαι; Ἢ ὅτι ἡ ὀξεῖα φωνὴ μακρὰν βαδίζει καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ διαχεῖται, καθάπερ αἱ ἄλλαι φωναί; Διὰ τί ποτε ἡ φωνὴ ὀξυτέρα φαίνεται τοῖς μακρότερον ἀφεστηκόσι, τοῦ ὀξέος ὄντος ἐν τῷ ταχέως φέρεσθαι, τὸ δὲ μακρότερον βραδύτερον κινεῖται; Ἢ *ὅτι ἡ* ὀξύτης οὐ μόνον ἐστὶν ἐν τῷ ταχέως κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐλάττω τὸν ψόφον γίνεσθαι, τοῖς δὲ μακρότερον ἀφεστηκόσιν ἀεὶ ἐλάττων ἡ φωνὴ ἀφικνεῖται διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ ἀέρος τοῦ κινουμένου.

4 94 Διὰ τί, εἴπερ ἡ φωνὴ ἀήρ τίς ἐστιν ἐσχηματισμένος καὶ φερομένη διαλύεται πολλάκις τὸ σχῆμα, ἡ ἠχὼ γίνεται πληγέντος τοῦ τοιούτου πρός τι στερεὸν καὶ οὐ διαλύεται ἀλλὰ σαφῶς ἀκούεται; Ἢ διότι ἀνάκλασις, οὐ κατάκλασίς ἐστι, τοῦτο δὲ ὅλον ἀφ' ὅλου; εἶτα τὸ πάθος ἀφ' ὁμοίου· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀέρος ἀνακλᾶται τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ, οὐκ ἀπὸ τοῦ κοίλου.

4 95 Διὰ τί χειμῶνος ὄντος αἱ φωναὶ βαρύτεραι; Ἢ ὅτι παχύτερος ὁ ἀήρ, παχυτέρου δὲ ὄντος βραδυτέρα ἡ κίνησις, ὥσθ' ἡ φωνὴ βαρυτέρα; Ἢ ὅτι διὰ τῶν στενῶν βραδύτερον χωρεῖ ὁ ἀήρ, συμφράττονται δὲ τὰ περὶ τὸν φάρυγγα τῇ ποιότητι τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ ἐπιρρέοντος φλέγματος; Διὰ τί μεγαλόφωνοι οἱ θερμοὶ τὴν φύσιν ὄντες; Ἢ ὅτι ἀνάγκη καὶ ἀέρα ἐν τούτοις πολὺν *καὶ* ψυχρὸν εἶναι; ἕλκει γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ θερμὸν καὶ ποιεῖ πλείω· ἡ δὲ μεγάλη φωνὴ γίνεται ἐν τῷ πολὺν ἀέρα κινεῖν, ὀξεῖα δὲ ἐν τῷ ταχέως, βαρεῖα δὲ ἐν τῷ βραδέως.

4 97 Διὰ τί ἀκούουσι μᾶλλον κατέχοντες τὸ πνεῦμα ἢ ἐκπνέοντες (διὸ καὶ ἐν ταῖς θήραις παραγγέλλουσιν ἑαυτοῖς μὴ πνευστιᾶν); Πότερον ὅτι τὸ αἰσθητικὸν ἄνω ἔρχεται τῶν φλεβῶν συναιρουμένων [ἢ ἀραιουμένων]; καθευδόντων δὲ κάτω, διὸ καὶ μᾶλλον ἐκπνέουσιν. Ἢ καὶ τὸ αἷμα ἀπέρχεται κάτω καταπεπνευκότων, ὥστε κενοῦται τὰ ἄνω, ἀκούουσι δὲ τῷ κενῷ; Ἢ ὅτι φύσει ὁ ἀσθμὸς ψόφος τίς ἐστιν, οὗτος δὲ τῷ πνεῖν γινόμενος κωλύει ἀκούειν; Διὰ τί οἱ τοῦ γράσου ὄζοντες ὅταν ἀλείψωνται μύρῳ, δυσωδέστεροί εἰσιν; Ἢ διότι ἐπὶ πολλῶν τοῦτο γίνεται *οἷον* ὀξὺ *** ; Ἢ διότι πάλιν ἱδρώσαντες δυσωδέστεροί εἰσι· τὸ δὲ μύρον θερμαντικόν ἐστιν, ἱδρῶτας οὖν παρασκευάζει; Διὰ τί ἡ μασχάλη δυσωδεστέρα ἐστὶ τῶν ἄλλων τόπων; Πότερον ὅτι ἀπνούστατός ἐστιν, ἡ δὲ δυσωδία μάλιστα ἐν τοῖς τοιούτοις διὰ τὸ σῆψιν γίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἡσυχίας τῆς ὑγρότητος, διότι ἀκίνητος καὶ ἀγύμναστος; Διὰ τί τὰ δυσώδη ἥκιστα φαίνεται δυσώδη τοῖς ἐδηδοκόσιν; Ἢ διὰ τὸ συντετρῆσθαι τὴν ὄσφρησιν τῷ στόματι κατὰ τὸν οὐρανὸν πλήρης ἡ αἴσθησις γίνεται, καὶ τῆς τε *ἔσω* δυσωδίας οὐκέτι ὁμοίως αἰσθάνεται (τὸ γὰρ πρῶτον αἰσθάνονται πάντες, ὅταν δὲ ἅψηται, οὐκέτι, ὥσπερ συμφυοῦς) καὶ ἡ ἔξωθεν ὁμοία ἀφανίζεται ὑπὸ τῆς ἔσω.

4 101 Διὰ τί χειμῶνος ὄντος ἧττον ὀσφραινόμεθα καὶ ἐν τοῖς πάγοις; Ἢ ὅτι ὁ ἀὴρ ἀκινητότερος ἐν τῷ ψύχει; Οὐκοῦν οὐκ ἀφικνεῖται ἡ κίνησις ἡ ἀπὸ *τοῦ σώματος τοῦ τὴν* ὀσμὴν ἔχοντος διὰ τὴν δυσκινησίαν; Διὰ τί αἱ κύνες οὐκ ὀσφραίνονται τῶν ἰχνῶν ὅταν ἀποθάνῃ δασύπους, οὐδ' ἂν λάθῃ αὐτὰς ὁ τεθνεώς, οὐκέτι ὁμοίως εὑρίσκουσιν; Ἢ ὅτι τεθνεῶτος μὲν οὐκ αἰσθάνονται διὰ τὸ ἄλλην ὀσμὴν γίνεσθαι, τὴν δ' οἰκείαν διαφθείρεσθαι, πάντων φθειρομένων, ὥσπερ φωνὴν καὶ χρῶμα καὶ χυμόν; πάντα γὰρ μεταβάλλεται ταῦτα.

4 102 ζῶντος μὲν οὖν διὰ τὸ συνεχῆ εἶναι τὴν ὀσμὴν ἀπὸ τοῦ θηρίου αἰσθάνονται· τεθνεῶτος δὲ πέπαυται ῥέουσα· οὐ γὰρ καταλείπει, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς, ὡς '… ἀπέλειπε ποδῶν ἁπαλὴν περὶ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ποίην ‘· οὐχ οἷόν τε γὰρ διασεσῶσθαι τὴν ὀσμὴν οὐδὲ τὴν χρόαν, ἀλλ’ ὅταν ἀποθάνῃ, κἀκεῖνα καὶ αὕτη ἔφθαρται.

4 103 Διὰ τί αἱ ὀδμαὶ ἐγγύθεν ἧττον εὐώδεις καὶ θυμιαμάτων καὶ ἀνθῶν; Ἢ ὅτι τοῖς πλησίον συναναφέρεται τὸ γεῶδες, ὥστε κεραννύμενον ἀσθενῆ ποιεῖ τὴν δύναμιν· εἰ δὲ πόρρω, καταφέρεται ὀδμή; διὰ τοῦτο δὲ καὶ τριφθέντα τὰ ἄνθη ἀπόλλυσι τὴν ὀσμήν. Ἢ ὅτι ἡ ὀσμὴ θερμότης τίς ἐστι καὶ τὰ εὐώδη θερμά, τὸ δὲ θερμὸν κοῦφον, ὥστε διὰ τοῦτο πορρωτέρω γίνεται ἡ ὀσμή; Διὰ τί πάντα μᾶλλον ὄζει κινούμενα; Ἢ ὅτι ἀναπίμπλησι τὸν ἀέρα, διόπερ ἀναπέμπεται θᾶττον πρὸς τὴν αἴσθησιν; Διὰ τί ἐνίοτε ναυτιάσαντές πως μᾶλλον πεινῶσιν; εἰκὸς γὰρ ἦν ἐναντίως ἔχειν· πλήρωσις γὰρ ἡ ναυτία ἐστίν.

4 105 Ἢ ὥσπερ ἀφόδου γενομένης συμβαίνει γενέσθαι τοὺς τόπους κενοὺς οἷς πεινῶσι· πρὶν δὲ ναυτιάσαι τούτους ἐπλήρουν; Διὰ τί ἐν μὲν τοῖς πλοίοις ἡ ναυτία χολώδης· ἣν δ’ ἄλλως, φλεγματώδης; Ἢ διότι ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἔμπονος, ἐνταῦθα δὲ μετὰ φόβου ἢ ταραχῆς· ὁ δὲ φόβος συγκινητικὸς τῶν συμφύτων; τὸ μὲν οὖν φλέγμα ἐπιπολάζον καὶ ἀλλότριον, ἡ δὲ χολὴ σύμφυτον γιγνόμενον ἐκ συμφύτου.

4 107 Διὰ τί ἐν ταῖς φαρμακοποσίαις σημεῖον ὅταν ἀριθμεῖν δύνηται τὰς δοκούς, ὅτι κεκάθαρται; Ἢ ὅτι οὐκ ἔνεστι περιττωματικὴ ὑγρότης; ἐποίει γὰρ τὸν ἴλιγγον ὥσπερ τοῖς μεθύουσι· τὸ γὰρ αὐτὸ σημεῖον τοῦτο καὶ τοῖς μεθύουσιν ἤδη ἐστὶ τοῖς μὲν γιγνόμενον, τοῖς δὲ μὴ γιγνόμενον.

4 108 Διὰ τί ὑπέρινοι μᾶλλον γίνονται κάτω ἢ ἄνω καθαρθέντες; Ἢ διότι εὐροωτέρα ἡ κάτω ὁδός, ἡ δ’ ἄνω παρὰ φύσιν, ὥστε καὶ ἀπ’ ἐλάττονος φαρμάκου δυνάμεως ἔλαττον καὶ πλεῖον κινεῖσθαι, καὶ κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν; Ἢ ὅτι τὰ μὲν περιττώματα *ἃ* ἐν τῇ κάτω καθάρσει ἐκκρίνεται ἐστὶ τῶν χρησίμων καὶ ἐχόντων τῷ σώματι ἀπόλαυσιν, τὰ δὲ ἄνω ἀλλότρια; ἔνθα μὲν γὰρ τῆς τροφῆς πλείονα λείψανα τὰ οὔπω ἐξικμασμένα ἀλλ’ ἔτι ἔχοντα τροφήν, ἔνθα δὲ χολὴ καὶ φλέγμα ἄτροφα. ἡ μὲν οὖν κάτω κάθαρσις τὴν τροφὴν ἀφαιρουμένη εὐλόγως ἐκλύει, ἡ δ’ ἄνω ἢ οὐδὲν ἢ ἧττον. δηλοῖ δὲ ὁ ἑλλέβορος· ἄνω τε γὰρ καθαίρει καὶ εὐθὺς εὐθετεῖ τὰ σώματα, ὡς οὐδενὸς τῶν χρησίμων ἀφαιρουμένου ἐν τῇ ἄνω καθάρσει.

4 109 Διὰ τί οἱ μέλανες καὶ οἱ λεῖοι μᾶλλον ἢ οἱ λευκοὶ καὶ οἱ δασεῖς γίνονται ὑπέρινοι; Ἢ ὅτι ὑγρότεροί τε οἱ λεῖοι τῶν δασέων (δηλοῖ δὲ ἡ τῶν γυναικῶν φύσις ὑγρὰ καὶ λεία οὖσα) καὶ οἱ μέλανες τῶν λευκῶν ψυχρότεροι (τὸ δὲ ψυχρὸν τοῦ ὑγροῦ ἐγγύς· τὸ γὰρ θερμὸν ξηρόν)· ὑπέρινοι δὲ γίνονται συντηκομένου τοῦ σώματος, ἀλλ’ οὐ μόνον ἀφαιρουμένου τοῦ περιττώματος.

4 110 Διὰ τί μέλαιναν μὲν χολὴν καθαιρόμενοι καὶ φλέγμα πολὺ οὐ γίνονται ὑπέρινοι, τὴν δὲ ξανθὴν χολὴν πολὺ ἐλάττω καθαρθέντες; Ἢ ὅτι τὴν μέλαιναν μὲν χολὴν εἰώθασι καθαίρεσθαι ῥᾳδίως οἱ πολλοί, καὶ μὴ τὴν τρυγώδη, *διὰ τὸ* κεχωρίσθαι ἤδη τοῦ σώματος (διὸ καὶ μεμέλανται); οὐδεμία οὖν ἰσχὺς ἀφήρηται τοῦ σώματος καθαρθέντος. τὸ δὲ φλέγμα περίττωμά ἐστιν, ὥστε ὅσῳ ἄν τις ἀφέλῃ μεῖζον, κουφίζει μᾶλλον ὥσπερ ἐπικειμένου βάρους. ἡ δὲ ξανθὴ ἐκ συστήματός ἐστι τῆς κακῶς ᾠκοδομημένης σαρκὸς καὶ οὐ προϋπάρχουσα οὐδὲ κεχωρισμένη πρότερον ἡ πολλή, ὥστε οὐδὲν διαφέρει πολλὴν ἀφελεῖν χολὴν ἢ σάρκας πολλὰς ἢ αἷμα· τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀνάγκη γίνεσθαι ὑπερίνους· μέχρι μὲν γὰρ τούτου ῥεῖν ἐνδέχεται, ἕως ἂν ἔχῃ αἷμα καὶ σάρκας ὡς εἰπεῖν, θάτερα δὲ ἔχει πέρας διὰ τὸ κεχωρίσθαι.

4 111 Διὰ τί λυγγιῶσι καὶ ὑπερκαθαιρόμενοι καὶ ὑπερπληρούμενοι; Ἢ ὅτι δι’ ἀμφότερα καταψύχονται; ἥ τε γὰρ ὑπερκάθαρσις ἀφελοῦσα τὸ ὑπέκκαυμα ψύχει, καὶ ἐὰν πλείων εἰσέλθῃ τροφὴ τῆς δυνάμεως, μαραίνει τὴν οἰκείαν θερμότητα· ὁ δὲ λυγμός ἐστιν ὅταν πνεῦμα ἐναπολαμβάνηται διὰ τὸ ψυχθῆναι τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ πνευματικῷ τόπῳ.

4 112

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί τὰ παιδία καὶ οἱ γέροντες μάλιστα ἁλίσκονται διαρροίαις ἐναντίας ἔχοντες τροφάς; Ἐπειδὴ τὰ μὲν παιδία εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν τροφὴν τοῦτο πάσχουσιν, ἀλλὰ διότι ὑγρὰ τὰ σώματα αὐτῶν ἐστι καὶ πυκνά, ὥστε εἴσω τὰ περιττώματα συρρέοντα διὰ τὴν τῶν σαρκῶν πυκνότητα ὑγραίνει τὰς κοιλίας, οἱ δὲ γέροντες ψυχρὰ τὰ σώματα ἔχουσι καὶ τὰς κοιλίας· ὥστε τὰ μὲν δι' ὑγρότητα τῶν σωμάτων καὶ πυκνότητα, οἱ δὲ διὰ ψυχρότητα πάσχουσι τοῦτο καὶ τὰ μὲν διὰ τὸ ἀναπνεῖν ἔξω τὰ περιττώματα, οἱ δὲ διὰ τὸ μανὰ τὰ σώματα ἔχειν καὶ τὸ θερμὸν ἀποπνέον ἐξ αὐτῶν ἐξατμίζειν· τὸ αὐτὸ οὖν οὐ διὰ τὸ αὐτὸ πάσχουσι. συναίτιον δὲ τοῖς παιδίοις ἐστὶ καὶ τὸ τὴν τροφὴν ποσὴν καὶ ποιάν τινα εἶναι· πολλά τε γὰρ προσφέρονται καὶ γλυκέα καὶ παντοδαπά· τὰ μὲν γὰρ καὶ νέα παντελῶς γάλακτι τρέφεται ὅ ἐστι δύσπεπτον, τὰ δὲ μικρὸν ἐπηυξημένα ποικίλοις καὶ γλυκέσι χρῆται ἐδέσμασι τροφῶν καὶ μητέρων πρὸς χάριν ὁμιλουσῶν αὐτοῖς· τὰ δὲ τοιαῦτα δυσδιαχώρητά ἐστιν.

4 113 Διὰ τί καὶ τὸ πολὺ ποτὸν ἐνίοτε καὶ τὸ ὀλίγον τὰς διαρροίας ἴσχει; Ἢ διότι τὸ μὲν διὰ τὸ καταξηραίνειν εἰκότως ἅτε μικρὸν ὄν, τὸ δὲ διὰ τὸ πλῆθος εἰς τὴν οὐρήθραν χωροῦν συνεπισπᾶται καὶ τὸ ἐκ τῆς κοιλίας ὑγρόν; ἅμα γὰρ κατ' ἄμφω οὐκ εἴωθεν ὑποχωρεῖν, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡ κοιλία ὑποχωρῇ, μᾶλλον ἡ οὐρήθρα ἀποξηραίνεται· ἐὰν δὲ ἡ οὔρησις πολλὴ γίνεται, ἡ κοιλία καταξηραίνεται· οἷον ἄπαρσιν γὰρ ἐποίησεν ἐκ τῆς κοιλίας εἰς τὴν οὐρήθραν τὸ πολὺ ποτόν.

4 114 Διὰ τί οἱ πίνοντες εὐτραφεῖς ὄντες ὑγρὰς τὰς κοιλίας ἔχουσι μᾶλλον ἢ σκληράς, διὸ καὶ διαρροίαις ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν τεθραμμένων, ἔδει δ' εὐτρόφους ὄντας ἐκλαμβάνειν μᾶλλον τὸ τρόφιμον, τούτου δὲ γινομένου ξηραίνεσθαι τὰς κοιλίας αὐτοῖς; Ἢ ὅτι τὸ εὐτραφές ἐστιν οὐκ ἐν τῷ πολὺ λαμβάνειν, σκληρὰ δὲ ἡ περίττωσις γίνεται, ὅταν μόλις καταβαίνῃ τὰ προσενεχθέντα εἰς τὴν κοιλίαν, τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τὸ μὴ ταχὺ ἀπολαύειν τὸ σῶμα καὶ μὴ ἐκκρίνεσθαι τὸ χρήσιμον ἐξ αὐτῶν καὶ διὰ τὸ ἐν τῇ κάτω κοιλίᾳ μένειν πολὺν χρόνον ἅτε μὴ ἀθρόα καταβαίνοντα (συγκαίεται γὰρ μᾶλλον)· οὐχ αἱ μάλιστα δὲ ξηρὰ ἀποδιδοῦσαι κοιλίαι εὔτροφοί εἰσιν, ἀλλ' αἱ ταχὺ λαμβάνουσαι τὸ χρήσιμον ἐκ τῶν προσενεχθέντων. σημεῖον δὲ τὸ τοὺς ξηροὺς τὰς κοιλίας ἰσχνοτέρους εἶναι ἢ εὐσαρκοτέρους.

4 115 Διὰ τί οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ ἁλμυροὶ τῶν χυμῶν διαχωρητικώτατοί εἰσιν; Ἢ ὅτι ταρακτικώτατοι, τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ ἄπεπτα καὶ βαρέα; διὰ γὰρ τὸ μήτε κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐν ἡμῖν θερμότητος κάτω τε φέρεσθαι τὸ μέλλον ἐκταράξειν· ἡ γὰρ ἐκτάραξις τοῦτ' ἐστίν. Ἢ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι χυμοὶ ἔξω τοῦ ἐλαίου εὐδιαφόρητοι καὶ εὔσηπτοί εἰσι, τὸ δ' ἔλαιον ἄπεπτον μέν (ἄσηπτον γάρ), ἀλλὰ διὰ κουφότητα ἄνω ἐπιπολάζει, διὸ οὐ διαχωρητικόν ἐστιν· τὸ δ' ἁλμυρὸν βαρὺ καὶ παχύ, τὰ δὲ τοιαῦτα μάλιστα φέρεται κάτω καὶ ἄσηπτά ἐστι; Διὰ τί ἡ μὲν ἅλμη καὶ ὁ ὀρρὸς τὴν κοιλίαν λύουσιν, ὁ δὲ οἶνος πολὺς πινόμενος οὔ; Ἢ ὅτι τῶν μὲν ἡ ὑπόστασις εἰς κοιλίαν ἔρχεται; οὐ γὰρ εὔπεπτά ἐστιν ὥσπερ ὁ οἶνος θερμὸς ὤν, ὁ δὲ οἶνος ταχὺ πεφθεὶς διουρεῖται.

4 116 τοῦ μὲν οὖν ἡ ὑπερβολὴ τὴν κύστιν ταὐτὸν ποιεῖ ὅπερ ἐκεῖνα τὴν κοιλίαν, ἀλλ' οὐκ ἄγει ὑπόστασιν εἰς κύστιν, οὐ γὰρ ἔχει· τὰ δὲ μετὰ περιττωμάτων ἐξέρχεται ἑπομένων τῇ ὑποστάσει αὐτῶν οὔσῃ παχείᾳ καὶ ποιεῖ τὴν διάρροιαν.

4 117 Διὰ τί ἐν τῇ κάτω καθάρσει ἢ ἐν τῇ ἄνω ὑπέρινοι μᾶλλον γίνονται; Ἢ διότι εἰς μὲν τὴν κάτω κοιλίαν ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος πέφυκε συρρεῖν τὰ ὑποστήματα (τοῦτο δὲ φανερὸν τῇ τῶν ἐμβρύων τροφῇ· ἐν ἐκείνῳ γὰρ ὄντα τρέφεται τῷ τόπῳ· ἡ γὰρ ὑστέρα κατ' αὐτὴν ἔχει τὴν χώραν)· εἰς δὲ τὴν ἄνω ἀπὸ τῶν πλησίον χωρῶν συνέρχεται, ὥστε ἀπ' ἐλάττονος δυνάμεως εὐκινητότερα πάντα εἰς τὸ κάτω διὰ τὸ προϋπάρχειν εἰσφερόμενα; ἡ μὲν οὖν ἄνω κάθαρσις τὸ ἐπιπολάζον καὶ τὸ ἀλλότριον ἁρπάζει μόνον, διὸ καὶ ἑλλεβορισθέντες εὐθὺς ἰσχύουσιν· ἡ δὲ κάτω ἐκ πολλοῦ συνάγει τόπου καὶ ἐνίοτε συνεπισπᾶται καὶ τῶν οἰκείων πολλὰ καὶ τῶν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

περιττωμάτων εὐταμίευτα, ὥστε συμφέρει πολλάκις μὴ πάντα ἐκκενῶσαι· γίνεται γὰρ τὰ ὑπολειφθέντα τροφὴ καὶ ἔχει ἰσχύν· ἐὰν δὲ μηδὲν ὑπολειφθῇ, ὁτὲ μὲν κένωσιν ποιεῖ ἰσχυράν· ὁτὲ δὲ ἀναιροῦνται καθαρθέντες καλῶς, ἐὰν βραδυτέρα γένηται ἡ προσφορὰ τῆς συντήξεως ἐπὶ τὸν ἐπικαιρότατον τόπον.

4 118 Διὰ τί τοῖς ὑγιεινοῖς καὶ γέρουσιν αἱ κάτω καθάρσεις οὐ συμφέρουσι (τάχιστα γὰρ ἀπόλλυνται καὶ ὑπέρινοι γίνονται); Ἢ ὅτι τοῖς μὲν νοσεροῖς περίττωμά ἐστι τὰ ἀπιόντα, τοῖς δὲ ὑγιεινοῖς αὐτῶν τῶν εὖ ᾠκοδομημένων γίνεται ἡ ἀφαίρεσις, ὥστε σύντηξις, οὐ περίττωσις ἡ ἀπὸ νόσου; ὅταν οὖν ὁρμήσῃ, μέχρι θεμελίων κινεῖται.

4 119 Διὰ τί τοῦ θέρους μᾶλλον αἱ διάρροιαι γίνονται ἢ τοῦ χειμῶνος, ἔστι δὲ τοῦτο τὸ πάθος ὑγρασίας ὑπερβολή, καὶ ὁ χειμὼν ὑγρότερος, ὥστ᾽ ἔδει μᾶλλον ἐν τῇ ὁμοίᾳ ὥρᾳ συμβαίνειν τὸ πάθος ἢ ἐν τῇ ξηρᾷ; Ἢ ὅτι ἐν τῷ θέρει ἀντιπεριίσταται τὸ ὑγρόν, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τὸ θερμόν; οἷον γὰρ ἄν τι ᾖ τὸ ἔξω, ἐναντίως ἔχει τὸ ἐντός· διὸ καὶ τὰ φρέατα τοῦ μὲν θέρους ψυχρὰ ἐν θερμῇ τῇ ὥρᾳ, τοῦ δὲ χειμῶνος θερμὰ ἐν ψυχρᾷ. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ ἡ κοιλία πάσχει, ὥστε ἐν μὲν τῷ χειμῶνι θερμοτέρα οὖσα πέττει ἱκανῶς, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχροτέρα οὖσα οὐ πέττει ἱκανῶς· ἡ δὲ διάρροια ἀπεψία ἐστίν. συμβάλλεται δέ τι καὶ ἡ τροφὴ τοιαύτη οὖσα ἐν τῷ θέρει οἵα ταρακτική, καὶ αἱ νύκτες ἐλάττους.

4 120 Διὰ τί ἐν τῇ νυκτὶ ἀπ᾽ ἐλάττονος καθαίρει τὰ φάρμακα ἢ ἐν τῇ ἡμέρᾳ; ἡ μὲν γὰρ σκαμμωνία καθαίρει ἀπ᾽ ὀγδοημορίου, ἐλατήριον δὲ ἀπὸ τεταρτημορίου ὅταν δοθῇ καταπότια. Ἢ διὰ τρία ταῦτα, δι᾽ ὑγρότητα, διὰ θερμότητα, διὰ τὸ συμμένειν πολὺν χρόνον; ὅτι τε γὰρ οἱ ὑγρότεροι μᾶλλον καθαίρονται· ὑγρὰ γὰρ ἡ κάθαρσις· τὸ γὰρ περίττωμα *** καὶ ἐν τῷ πλείονι χρόνῳ μᾶλλον καθαίρει· ἐν δὲ ταῖς νυξὶ συμβαίνει τοῦτο μάλιστα, διότι πέττει ὁ ὕπνος, ὥστε θᾶττον καὶ μᾶλλον αἰσθάνεσθαι τὸ σῶμα τοῦ φαρμάκου.

4 121 Διὰ τί τὰ φάρμακα τὰ καθαρτικὰ φλέγμα μὲν ἄγει καὶ χολὴν ἐκ τῶν φλεβῶν εἰς τὴν κοιλίαν, αἷμα δ᾽ οὔ, λεπτὸν ὄν; Ἢ ὅτι ἄγει τὸ ἀλλότριον ὂν διὰ τὸ μὴ προσπεφυκέναι, τὸ δὲ περίττωμα ἀλλότριον; Ἢ ὅτι παχύτερον τὸ αἷμά ἐστι, τὰ δὲ ἐξελθόντα παχύνεται, τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολή; δῆλον δ᾽ ὅτι τὸ αἷμα παχύτερον, ὅταν ψυχθῇ καὶ παγῇ.

4 122 Διὰ τί τοῖς ἐκ τῶν γυμνασιῶν καὶ φαρμακοποσιῶν οὐκ εὐθὺς προσφέρομεν τροφήν; Ἢ ὅτι καθαίρεται τὸ σῶμα ἔτι καὶ οὐκ ἀναπέπαυται πονοῦν καὶ ἀποκέκριται τὰ περιττώματα; ἔτι καὶ ἡ μεταβολὴ μεγάλη οὖσα ἀσύμφορον, γίγνοιτο δὲ μετὰ πολλὴν κένωσιν πλήρωσις ἀθρόως.

4 123 Διὰ τί λέγουσι μὲν πάντες, σεμνύνονται δὲ οἱ πλούσιοι ἐπὶ τῷ φαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδέως, ἐπὶ δὲ ταῖς κενώσεσιν οὐκέτι· καίτοι οὐδὲν ἧττον ἡδύ, ὅταν ἐπιθυμῇ τις, καὶ προσέτι ὠφέλιμον τὸ δεόμενον τυχεῖν καὶ λυπηρὸν τὸ μὴ τυγχάνειν; Πότερον ὅτι κάθαρσις, ὥστ᾽ ἐνδιατρίβειν τῷ λόγῳ ἀηδὲς περὶ αὐτῶν; Ἢ ὅτι οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν, ἐκεῖνα δὲ ἐφ᾽ ἡμῖν; Διὰ τί τοῦ θέρους μᾶλλον γίνεται χολὴ τῶν περιττωμάτων ἐλαττόνων ὄντων; Διότι τὸ μὲν θερμὸν σηπτικόν, ἡ δὲ χολὴ ἐκ σήψεως.

4 125 Διὰ τί οἱ χυλοὶ πάντων οὕτω διαχωροῦσι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν φύλλων καὶ ῥιζῶν καὶ καρπῶν; Ἢ *** τῶν φύλλων εἰσίν; ἐξῆκται δ᾽ αὐτῶν τὸ θερμὸν εἰς τὸ ὑγρόν, τῶν μὲν ἑφθῶν ὑπὸ τοῦ πυρός, τῶν δὲ ὠμῶν αὐτοὶ οἱ χυλοὶ ἔχουσι· διὸ οἱ μὲν ἰσχυροὶ καθαίρουσι τὰς κοιλίας, οἱ δ᾽ ἀσθενεῖς λύουσι· καὶ γὰρ οἱ τῶν φαρμάκων ὀποὶ μᾶλλον καθαίρουσι τῶν ῥιζῶν καὶ καρπῶν ἐξ ὧν εἰσι, καὶ οἱ τῶν γαλάκτων ὀρροὶ ὡσαύτως μᾶλλον ἢ τὸ γάλα· τὸ γὰρ σαρκῶδες τοῦ γάλακτος ὅπερ γῆς ἐστι μέρος παχύ ἐστι. σημεῖον δέ· οὐ γὰρ *ἂν* ηὐξάνετο τὰ ζῷα τῷ γάλακτι, εἰ μὴ σαρκῶδες ἦν· νῦν δὲ οἱ μὲν ὀρροὶ οὐροῦνται μᾶλλον καὶ διαχωροῦσιν ὑπὸ λεπτότητος, αἱ δὲ σάρκες ὑπολειπόμεναι αὔξουσι καὶ πηγνυμένων τῶν γαλάκτων τυροὶ γίνονται, ἑψομένων δὲ πυρὶ καὶ ὀπτωμένων προσειομένων τε βούτυρος.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

4 126 Διὰ τί ἐναντίως ὁ λευκὸς καὶ ὁ μέλας ἑλλέβορος καθαίρει; Ἢ ὅτι θερμὰ τὰ καθαίροντα; θερμῷ γὰρ ἅπαντα λύεται, ψυχρῷ δὲ πήγνυται μᾶλλον. εἰ οὖν τὰ μὲν κάτω, τὰ δ’ ἄνω καθαίρεται, ἀφομοιοῖ ἑκάτερον αὑτῷ τῶν φαρμάκων τὴν κάθαρσιν· βαρὺς μὲν γὰρ καὶ πυκνός ἐστιν ὁ μέλας, ὁ δὲ λευκὸς ἀραιὸς καὶ κοῦφος· τὰ γοῦν ὑφ’ ἑκατέρου τακέντα ὑγρὰ ὅταν αὐτοῖς ἀφομοιωθῇ, τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ μέλανος βαρέα καὶ πυκνὰ τὴν κάτω φορὰν ἔλαβεν, ἡ δ’ ἀπὸ τοῦ λευκοῦ ἀραιὰ γενομένη καὶ κούφη εὐχερῶς ὑπὸ τῆς προϋπαρχούσης θερμασίας ἀνηνέχθη.

4 127 Διὰ τί τῶν τετραπόδων οὐδὲν ὑπὸ ὑστέρας πνίγεται ἔχοντά τε καὶ ζῳοτοκοῦντα; Ἢ διότι μεγάλων ὄντων τῶν ἄνω πρὸς τοῖς αἰδοίοις ἡ ὑστέρα ἐστὶ πᾶσι· διὰ δὲ τὸ πολὺ ἀπέχειν οὐκ ἀναβαίνουσιν ἄνω, διὰ δὲ τὸ μὴ ἀναβαίνειν οὐκ ἀπολαμβάνουσι τὸ πνεῦμα, πνίγονται δὲ τούτου γενομένου; Διὰ τί τὰ πιαινόμενα τῇ ὠμῇ λύσει τῶν αἰρῶν μιγνυμένων τάχιστα πιαίνεται; Διὰ τὸ τὴν μῖξιν ἔχειν τινὰ λόγον· ἐὰν γὰρ λίαν πολὺ μιχθῇ, ἀποκτείνει.

4 128 Ἢ ὅτι αἱ αἶραι βαρὺ ἔδεσμα καὶ καρηβαρεῖν ποιεῖ, τῷ οὖν καρώματι ὕπνον συνεχῆ ποιεῖ ὥσπερ ὁ μανδραγόρας, ὁ δ’ ὕπνος πιαίνει μάλιστα συνέχων τὰ σώματα; Διὰ τί τῆς κόπρου ἡ τῶν βοῶν ἥκιστα δυσώδης τῶν τετραπόδων καὶ διπόδων; Πότερον ὅτι πέττεται μάλιστα (σημεῖον δ’ ἡ λειότης), καὶ ὅτι ἁπλῆ ἡ τροφή (ἄχυρα γάρ); ἡ δὲ ποικίλη δυσώδης, διὸ καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων δυσωδεστάτη.

4 129 Ἢ ὅτι σημεῖον ὅτι μάλιστα μηρυκάζει; τὸ γὰρ μηρυκάζειν ἐστίν, ὅταν μεταβάλλῃ ἐκ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν, διὸ καὶ λεῖον γίνεται τὸ περίττωμα. διὸ καὶ πλεῖστον χρόνον ἐν τῇ κοιλίᾳ μείναντα ἥκιστα ὄζει, τὰ δὲ προσφατώτατα μάλιστα.

4 130 Διὰ τί τὰ Λιβυκὰ θηρία τοῦ μὲν θέρους οὐ πίνει ὅτε μάλιστα δίψα γίνεται, χειμῶνος δὲ πίνουσιν ὅτε ἧττον διψῶσιν; Ἢ διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι ὕδατα τοῦ θέρους ἐν τῇ Λιβύῃ; συνήθεις γὰρ μὴ πίνειν· τοῦ δὲ χειμῶνος διὰ τὸ γενέσθαι πίνει.

4 131 ὃ οὖν ἐκεῖ εἴθισται, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις ἐλθόντα τὸ ἔθος σώζει. Διὰ τί τὰ πλεῖστα τῶν τετραπόδων ῥᾷον τοῦ ὑγροῦ τὸ ξηρὸν περίττωμα προΐεται (ἀφοδεύει μὲν γὰρ καὶ βαδίζοντα, οὐρεῖ δὲ ἐφιστάμενα τὰ πολλὰ αὐτῶν); Ἢ ὅτι τοῖς μὲν θήλεσιν ἡ μήτρα τῆς κύστεως ἔμπροσθέν ἐστι, τοῖς δ’ ἄρρεσιν οὔ; τῇ γὰρ ξηρᾷ περιττώσει κατ’ εὐθυωρίαν ἐστὶν ἐκ τῆς κοιλίας εἰς τὴν ἕδραν ἡ φορά, διὸ ῥᾳδίως ἐκρεῖ· τὰ δ’ οὖρα καὶ καμπὴν ποιεῖ τοῦ γοῦν αἰδοίου εἰς τοὔμπροσθεν ἀνενηνεγμένου· ὁρμήσαντα οὖν ἐκ τῆς κύστεως τὰ ὑγρὰ καὶ προσπίπτοντα τοῖς καταντικρὺ τόποις ἀναχωρεῖ πολλάκις, ἂν μὴ ἐπιστάντα τὰ ζῷα τῷ πνεύματι ἀναπώσῃ· διὸ καὶ οἱ ἱπποκόμοι ἐφιστᾶσιν ἐν τῷ οὐρεῖν τὰ ὑποζύγια. σημεῖον δέ· τὰ μὲν θήλεα τῶν ἀρρένων ὑποζυγίων ἐστὶν οὐρητικώτερα διὰ τὸ τῇ ἕδρᾳ τὸ αἰδοῖον ἐν ταὐτῷ τόπῳ κεῖσθαι· τῶν δὲ τετραπόδων τὰ μονώνυχά ἐστι δυσουρητικώτερα διὰ τό τε τοῦ οὔρου πάχος καὶ διὰ τὸ χόρτον καὶ καρπὸν ἀργὸν ἐσθίοντα λάβρως ἐσθίειν· οὐ γὰρ λεαίνοντα τοῖς ὀδοῦσι τὴν τροφὴν φυσᾶται τὴν κοιλίαν οἰδησάντων τῶν εἰσιόντων, ἧς διατεινούσης καὶ πνευματωθείσης οὐκ ἐμπίπτει δι’ αὐτῆς τὰ ὑγρὰ εἰς τοὺς τῆς κύστεως πόρους. σημεῖον δὲ τό τε στραγγουρίᾳ καὶ στρόφῳ ἔχεσθαι καὶ τὸ τοὺς ἰωμένους τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἕδραν καθιέντας ἐκφέρειν κόπρον· τοῦ γὰρ πνεύματος μετὰ ταῦτα ἐξελθόντος ἀνοίγονται οἱ τῶν ὑγρῶν πόροι. βοηθοῦσι δὲ τῷ πάθει καὶ λούοντες καὶ συχνὰ ἐλαύνοντες· πάντα γὰρ ταῦτα ἀπορροὴν πνευμάτων ποιεῖ ἀνοίγοντά τε τοὺς κατὰ σάρκα πόρους καὶ λεπτύνοντα τὰ ἐν αὐτοῖς ὑγρά. ἁλίσκονται δὲ τοῖς εἰρημένοις πάθεσι μᾶλλον τῶν ἄλλων τὰ μονώνυχα καὶ διὰ τὸ δύσριγα εἶναι.

4 132 Διὰ τί τὰ ἄγρια θηρία μονόχρα; Ἢ ὅτι μᾶλλον ἁπλῆ ἡ δίαιτα, αἱ δὲ ταραχώδεις καὶ ποικίλαι διαθέσεις χρωματίζουσι τὰ σώματα μᾶλλον; σημεῖον τούτου ἀλεκτρυόνες ὅτι πολύχροοι· παμφαγώτατοι γὰρ τῶν ὀρνίθων.

4 133

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί οἱ πυροὶ τοῖς τετράποσι δυσδιαχωρητότεροι τῶν κριθῶν; Ἢ διὰ τοὺς ἐχίνους; ταχὺ γὰρ λεαινόμενον τὸ ἄχυρον αὐτῶν λεπτυνόμενον ἔχεται ἐν τοῖς ἐχίνοις διὰ τὴν τραχύτητα τῶν ἐχίνων· τῶν δὲ κριθῶν ἅμα συμπέττεται διὰ τὸ τῇ πέψει γίνεσθαι χρόνον πλείω.

4 134 Διὰ τί τὰ μονώνυχα γηράσκοντα μείζους ἴσχει τοὺς ὀδόντας ὥσπερ τὰ ἄλλα ἐλάττους; Ἢ ὅτι τε φύσει εὐαυξεῖς διὰ τὸ μὴ ἔχειν κέρατα, καὶ ἡ χρῆσις ὀλίγη ὑφ’ ἧς τρέφονται, καὶ ἐπιπαραλλάσσουσι τὰς σιαγόνας, οὐχ ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ἀρτίστομοι. Διὰ τί οὔτε πώγωνα οὔτε δασεῖαν βλεφαρίδα ἔχει οὐθὲν τῶν τετραπόδων ὅσα μονώνυχά ἐστιν; Ἢ ὅτι χαίτην ἔχει ταῦτα καὶ εἰς ταύτην καταναλίσκεται αὐτοῖς ἡ ὑγρότης ἐξ ἧς αἱ τρίχες γίνονται; ἀδύνατον γάρ ἐστι τὴν περίττωσιν ταύτην κινεῖσθαι ἅμα εἰς τἀναντία ᾗ ἐστι τροφὴ τούτοις, ἀλλ’ ἢ ἄνω ἢ κάτω καὶ ἢ πρόσθεν ἢ ὄπισθεν.

4 136 Διὰ τί τὰ τοιαῦτα μονώνυχα οἷον ἵπποι ἢ ὄνοι καὶ ὀρεῖς ἡνίκα ἂν γένηται, μένει καὶ οὐθὲν αὐξάνεται τὸ ἀπὸ τῆς ὁπλῆς ἄνωθεν (μὴ συμβαλλομένης δὲ τῆς ὁπλῆς μένει ἕως τοῦ γόνατος καὶ τοῦ ὀπισθίου καὶ τοῦ ἐμπροσθίου σκέλους), οἱ δὲ ἄνθρωποι τοὐναντίον· ἐπὶ τὰ κάτω γὰρ αὐξάνονται μᾶλλον; Ἢ ὅτι τοὺς μὲν δεῖ ὀρθοὺς πορεύεσθαι· τὰ κάτω οὖν αὐξηθῆναι ἀνάγκη, ἵνα ῥᾷον φέρῃ τὰ ἄνω, ἢ οὐκ ἀναστήσονται· κατὰ δὲ τοὐναντίον τὰ τετράποδα διατελεῖν, ὥστε τὰ ἄνω αὐξάνεσθαι ἀνάγκη, τὰ δὲ κάτω μένειν [ᾧ ἀναστήσονται ὀρθά]· ὥστε *διὰ* τὸ μὴ ὀρθὸν ἀνάγκη τοιαῦτα γίνεσθαι; διὸ καὶ πωλία μὲν ὄντα ῥᾳδίως τὸ οὖς ξύονται τῷ ὀπισθίῳ ποδί, πρεσβύτερα δὲ γενόμενα οὔ· οἱ δ’ ἄνθρωποι ἀντεστραμμένως· οὐ γὰρ δύνανται μέχρις ἡλικίας τινὸς τὰ παιδία κύκλῳ θιγεῖν τοῦ ὠτός.

4 137 Διὰ τί τὰ μὲν μονώνυχα τὸ ἀπορρέον ὕδωρ πίνει, τὰ δὲ δίχηλα οἷον βόες τὰ συρρέοντα μᾶλλον; Ἢ ὅτι οἱ βόες χαίρουσι μᾶλλον τοῖς ἁλμυρωτέροις, διὸ καὶ εἰς τὴν τροφὴν παρεμβάλλονται αὐτοῖς ἅλες καὶ συμμίγνυται ὁ τοιοῦτος χυμός· τὰ δὲ συρρέοντα ἔχει τὸ τοιοῦτον μᾶλλον (ὑπόστασιν γὰρ ἔχει, τὸ δ’ ἁλμυρὸν ὑφίσταται διὰ τὸ βάρος)· τὰ δὲ μονώνυχα τὰ γλυκέα μᾶλλον καὶ πίνει καὶ ἄλλως προσφερομένων χαίρει; Διὰ τί αἱ ὕες πιαινόμεναι δυσριγότεραι γίνονται; Ἢ διότι καὶ οἱ παχεῖς ἄνθρωποι ὅσῳ ἂν μᾶλλον παχύνωνται, πορρωτέρω γίνονται τοῦ οἰκείου θερμοῦ, ὅσῳ δ’ ἂν μᾶλλον τοῦτο πάσχωσιν, εὐψυκτότερα τὰ ἔσχατα ἀνάγκη εἶναι, τὰ δὲ εὔψυκτα ταχὺ ἀνάγκη αἰσθάνεσθαι τοῦ ψύχους; Διὰ τί ἄνθρωπος μὲν οὐ χαλαζιᾷ οὐδὲ τῶν ἄλλων ζῴων οὐδέν, αἱ δὲ ὕες τοῦτο πάσχουσι; Ληπτέον δὴ τὸ πάθος τί ἐστιν ἡ χαλάζησις· ἔστι δ’ οἷον τοῖς ἀνθρώποις οἱ ἴονθοι, τοῦτο ταῖς ὑσὶν ἡ χαλάζησις ὧδε μετεστραμμένον· οἱ δ’ ἴονθοί εἰσι μικροὶ δοθιῆνες, διότι πολλοὶ καὶ διεσπαρμένοι· μεγάλα γὰρ πολλὰ χαλεπώτερον ποιῆσαι καὶ πλείονος περιττώματος ἔργον, ὥστε πρὶν μερισθῆναι οὕτως ἕτερον ἂν νόσημα προσηγέρθη· γίνονται δὲ οἱ ἴονθοι οὔτε ὡς ἀρρώστημα οὔτε ὡς τῶν κατὰ φύσιν, ἀλλὰ τοῖς εὐτραφέσι μέν, τροφῆς δὲ φαύλης ὑπερβολῇ· διὸ γίνονται οὐ τῇ τυχούσῃ ἡλικίᾳ· οὔτε γὰρ παιδίοις οὔτε γέρουσι γίνονται ἴονθοι οὔτε τοῖς λεπτοῖς.

4 139 τοῖς μὲν οὖν ἀνθρώποις, ὥσπερ εἴρηται, οἱ ἴονθοι γίνονται ἔξω διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ δέρματος· τοῖς δὲ ὑσὶ γίνονται μὲν δι’ εὐτροφίαν, διὰ πάχος δὲ τὸ τοιοῦτον ἔσω τοῦ δέρματος τρέπεται· εἰ δέ εἰσι δι’ εὐτροφίαν, ὑπερβολῇ περιττώματος. ὥσπερ δὴ οἱ ἴονθοι φυσικαῖς ἡλικίαις γίγνονται, οὕτω τοῖς τοιούτοις τῶν ζῴων ἐγγίνονται αἱ χάλαζαι, ὅταν γένηται τὸ ἔτος ἔγκαιρον· τότε γὰρ ἥκιστα δύναται πέττειν ἡ ὗς τὴν τροφήν, τὸν δὲ ἄλλον χρόνον ῥᾷστα πέττει τῶν ζῴων· διὸ καὶ πιότατόν ἐστι καὶ τὴν προχώρησιν ἐξηλλαγμένην ποιεῖται [πλείστην]. σημεῖον δ’ ὅτι χαλαζώδεις εἰσὶν αἱ ὑγόσαρκοι τά τε περὶ τὰ σκέλη καὶ τὸν τράχηλον καὶ τοὺς ὤμους, ἐν οἷς μέρεσι καὶ πλεῖσται γίνονται χάλαζαι. κἂν μὲν ὀλίγας ἔχῃ, γλυκυτέρα ἡ σὰρξ γίνεται διὰ τὸ εὐτροφίας εἶναι σημεῖον, ὥσπερ εἴρηται· ἐὰν δὲ πολλάς, ὑγρὰ λίαν καὶ ἄχυμος· ἄπεπτος γὰρ ἡ τροφὴ ἡ λίαν πολλὴ καὶ οὐ κρατεῖται ὑπὸ τῆς φύσεως. ἐκβάλλουσι γὰρ τὰς χαλάζας μάλιστα ταῖς τιφαῖς· ἔστι δὲ τοῦτο καὶ πρὸς τὴν τροφὴν χρήσιμον. ὥσπερ δὲ οὐδὲ τοῖς

παιδίοις γίνονται οἱ ἴονθοι οὐδὲ γέρουσιν, οὕτως οὐδὲ τοῖς χοίροις τοῖς γαλαθηνοῖς χάλαζα οὐδὲ τοῖς νέοις εἰ μὴ σπάνιον καὶ τότε ἐὰν ἡ μήτηρ πολλὰς ἔχῃ· οὐ γίνονται δὲ ταῖς λίαν γραίαις ὑσίν, ἀλλὰ ταῖς παλαιοτέραις.

4 140 Διὰ τί οἱ ὕες μάλιστα τῶν ζῴων ἀφρὸν ἀφιᾶσι καὶ ὀχεύοντες καὶ μαχόμενοι καὶ πορευόμενοι, καὶ οἱ ἐνόρχεις μᾶλλον ἢ οἱ ἐκτομίαι; Ἢ ὅτι στενὸν ἔχει τὸν βρόγχον ὁ ὗς, ὡς δηλοῖ ἡ φωνή, καὶ φύσει πίων ἐστίν, ὥστε πυκνὸν τὸ πνεῦμα ὂν καὶ πολὺ δι᾽ ὀλίγου ἔρχεται; διὰ μὲν οὖν τὸ ὑγρὸν εἶναι σιαλοχοεῖ θερμαινόμενον, διὰ δὲ τὸ στενόπνουν ἀσθματικόν· ἀφρὸς δ᾽ ἐστὶ πνεύματος πυκνοῦ ἄνοδος ἐν ὑγρῷ, διὸ καὶ οἱ ἐπιληπτικοὶ ἀφιᾶσιν ἀφρόν· κατεχόμενον γὰρ τὸ πνεῦμα ἐν τῷ πνεύμονι πνιγόμενον ἀνάγει βίᾳ τὸ ὑγρόν. μαχομένοις μὲν οὖν ὁ θυμός, θέουσι δ᾽ ἡ κίνησις, ὀχεύουσι δ᾽ ἡ προθυμία ἐκθερμαίνει τὸ πνεῦμα καὶ ποιεῖ πυκνόν, τὸ δὲ πάχος διὰ τὴν στενότητα ποιεῖ πνιγμόν, ὁ δὲ πνιγμὸς ἀφρόν.

4 141 Διὰ τί ὑσὶ καπρώσαις ἐάν τις προσχέῃ ὄξος εἰς τὰ αἰδοῖα, λήγουσιν ἐπὶ χρόνον τινὰ τῆς κάπρης; Πότερον ὅτι διὰ τὸν πόνον ἐκκόπτει τὸ ἀλγῆσαν τὴν ἐπιθυμίαν; δάκνει γὰρ προσχεόμενον. Ἢ ὅτι θερμότης αἰτία τοῦ πάθους καὶ ἡ φλεγμονὴ δ᾽ ** ὑπέρθερμοι γίνονται ταῖς ἐπιθυμίαις, τὸ δ᾽ ὄξος σβέννυσι τὴν θερμότητα, τουτέστι τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους; Διὰ τί τὰ μὲν ἄλλα τετράποδα οἷον ἵπποι καὶ τὰ ὑποζύγια ἐκβάλλουσι τοὺς ὀδόντας καὶ κύων περὶ ἑπτάμηνον καὶ αἶγες καὶ πρόβατα καὶ ἄνθρωποι, ὗς δὲ οὐκ ἐκβάλλει; Ἢ ὅτι πλατὺ ῥύγχος ἔχει καὶ ἰσχυρόν; Ἢ ὅτι τοῖς ὀδοῦσι τοῖς ἐμπροσθίοις, οὕσπερ βάλλουσι μόνους, οὐ πονεῖ μόνον; τῷ γὰρ ῥύγχει ἐργάζεται.

4 143 Διὰ τί ἡ ὗς ὀχευθεῖσα ἀφρὸν ἀφίησιν ἐκ τοῦ στόματος; Ἢ ὅτι στενὸν τὸν φάρυγγα καὶ τὰς σύριγγας ἔχει, διὸ καὶ ὥσπερ πνιγομένης αὐτῆς ἡ φωνή ἐστιν; ὅταν οὖν ἐν τῇ ὀχείᾳ διὰ στενῶν ἐπανίῃ τῶν πόρων *τὸ πνεῦμα* καὶ μεθ᾽ ὑγρότητος, ἀφρὸς γίγνεται· μάλιστα γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀφρίζει.

4 144 Διὰ τί αἱ ἄγριαι ὕες ἔλαττον τίκτουσι τῶν ἡμέρων; ἑπτὰ γὰρ τὸ πλεῖστον τίκτουσιν, αἱ δὲ τρισκαίδεκα. Ἢ ὅτι πλεονάκις τίκτουσιν αἱ ἥμεροι διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς καὶ τὴν ἀλέαν τῶν τόπων, δι᾽ αὐτὸ δὲ τοῦτο πλείω τίκτουσιν; Διὰ τί ἄρρενες μὲν ὕες ἄγριοι πολλοί εἰσι, κάπροι δ᾽ ὀλίγοι; Ἢ ὅτι κνησμὸς νέοις οὖσιν ἐμπίπτει εἰς τοὺς ὄρχεις διὰ μέγεθος; ξυόμενοι οὖν πρὸς τὰ δένδρα ἐκθλίβουσι καὶ γίνονται οὓς καλοῦσι χλούνας, ὅθεν καὶ Ὅμηρος πεποίηκεν ‘ ὦρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον ‘.

4 146 Διὰ τί ὕες πιαινόμεναι λειποτριχοῦσιν; Ἢ ὅτι πιαινόμεναι σαρκοῦνται μᾶλλον, τοιαῦται δὲ πέττουσι μᾶλλον, *μᾶλλον* δὲ πέττουσαι ἔλαττον τὸ περίττωμα λείπουσιν, αἱ δὲ τρίχες ἐκ τῶν περιττωμάτων γίνονται; Διὰ τί οἱ ἄγριοι ὕες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πάντες μέλανές εἰσιν, οἱ δὲ ἥμεροι οὔ; Ἢ διότι οἱ μὲν ἀεὶ ἐν τοῖς ἕλεσιν ὄντες ὑπὸ τοῦ βορβόρου μέλανες γίνονται (σημεῖον δ᾽ ὅτι βάπτει ὁ βόρβορος· καὶ γὰρ αἱ βακτηρίαι λευκόταται κατορυττόμεναι εἰς αὐτὸν μέλαιναι γίνονται)· τῶν δ᾽ ἡμέρων ὀλίγοι οὕτω διάγουσιν; Διὰ τί αἱ ὕες ἐὰν μὴ φθέγγωνται θηλαζόμεναι, οὐ προΐενται γάλα; διὸ καὶ οἱ βουλόμενοι βδάλλειν αὐτὰς κεντοῦσιν.

4 148 Ἢ ὅτι ἀποβιάζονται τῷ πνεύματι πάντα, καὶ φθέγγεται πάντα κατέχοντα τὸ πνεῦμα· τὸ δὲ τῆς ὑὸς γάλα οὐ ῥᾳδίως ἐκκρίνεται (ὀλίγον γὰρ ὂν εἰς πολλοὺς διέσπασται μαστούς), ὥστε κατὰ τὴν ἔξοδον δεῖται βίας.

4 149 Διὰ τί τῆς ὑὸς οἱ πρῶτοι μαστοὶ οἱ πρὸς τὸ στῆθος εὔκρατοι πρὸς τὸ βδάλλειν καὶ οἱ ἐφεξῆς κατὰ λόγον, διὸ καὶ ὁ γενόμενος εὐθὺς τῶν χοίρων ἐπὶ τὸν πρῶτον ὁρμᾷ καὶ ὁ ἀεὶ ἐχόμενος κατὰ λόγον, καὶ θηλάζουσιν οὕτω γε, ἐὰν μὴ ὁ κρείττων βιάσηται; Πότερον ὅτι θερμότατος ὁ τόπος ὁ περὶ τὰ στήθη καὶ αἴτιος καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς θερμότητος (ἀρχὴ γὰρ οὗτος); ἐπεὶ δ᾽ ἕλκεται πλείστην τροφὴν ὁ θερμότατος καὶ πέττει μάλιστα, οὗτος δὲ μάλιστα τοιοῦτος, ἀνάγκη πλεῖστον γάλα καὶ γλυκύτατον ἐνταῦθα εἶναι. Ἢ οὐ μόνον τοῦτο αἴτιον, ἀλλ᾽ ὅτι τὸ μὲν γάλα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐστὶν αἷμα πεπεμμένον, ὁ δὲ τόπος ὁ περὶ τὰ στήθη αἷμα ἔχει πεπεμμένον καὶ καθαρώτατον (ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀρχή), ὥστε ἐν ᾧ τὸ αἷμα καθαρώτατον, ἐν τούτῳ τὸ γάλα ἄριστον εἶναι.

4 150 Διὰ τί ἡ ὗς χαίρει τοῖς δυσώδεσιν; Ἢ διότι τὰ πλατύρυγχα οὐκ αἰσθητικὰ τὴν ὄσφρησιν, τὰ δὲ μὴ αἰσθητικὰ τοῖς δριμυτέροις χαίρει; τούτων γὰρ μάλιστα μόνων αἰσθάνεται. ταὐτὸ δὲ πάσχουσι καὶ οἱ διεφθαρμένοι τὴν ὄσφρησιν ὑπὸ δυσωδίας οἷον σκυτοδεψοὶ καὶ κοπρολόγοι.

4 151 Διὰ τί αἱ μὲν θήλειαι τῶν ἀρρένων *** ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γένεσι τῶν ζῴων δειλότερον τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος πλὴν ἄρκτου καὶ παρδάλεως· ὥστε διὰ τὸν φόβον κατ' ἐνίους θέουσι μᾶλλον ὥσπερ οἱ παρασείοντες τὰς χεῖρας καὶ οἱ ἀποβάλλοντες τὰ ὅπλα κἄν τι ἄλλο βάρος ἔχωσιν, οἱ δ' ἄρρενες ὡς ποιήσοντές τι· ὅμοιον γὰρ τῷ στρέφειν τὴν οὐρὰν τὸ φρίττειν ἐστίν.

4 152 Διὰ τί χαλαζωθεῖσαι ὕες οὐ γίνονται παχεῖαι; Ἢ ὅτι τῆς τροφῆς ἧττον κρατεῖ τὸ σῶμα αὐτῶν; σημεῖον δ' ὅτι περίττωμα πλεῖον γίνεται αὐταῖς· αἱ γὰρ χάλαζαι ἐκ περιττωμάτων εἰσί, πιαίνεται δὲ τὸ ἀπολαῦον τῆς τροφῆς μᾶλλον.

4 153 Διὰ τί αἱ ὕες ὕπτιαι φερόμεναι σιγῶσι μᾶλλον; Ἢ ὅτι οὕτω φερόμεναι ἰσχύουσιν ἧττον φθέγγεσθαι μετὰ ἰσχύος· αἱ δὲ φύσει ἄφωνοι οὖσαι πλείονος ἰσχύος δέονται; ὅτι δὲ φύσει ἄφωνοι, δῆλον· εἰσὶ γὰρ ἔνιαι ἄφωνοι ὅλως ὕες.

4 154 Διὰ τί αἱ ὕες ἀφοδεύουσι πρότερον ἢ οὐροῦσιν; Ἢ ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅσων εὔπεπτοι αἱ κοιλίαι; τῆς δὲ ὑὸς πεπτικὴ ἡ κοιλία μάλιστα.

4 155 Διὰ τί αἱ μὲν ἄγριαι ὕες ἅπαξ τίκτουσιν, αἱ δὲ ἥμεροι δίς; Ἢ ὅτι ἐκείναις μὲν ἁπλῆ ἡ τροφὴ γίνεται, καὶ ἅπαξ βοτάνη, ταύταις δὲ ποικίλη καὶ πολλή, διὸ δὶς τίκτουσι τοῦ ἐνιαυτοῦ· ὥσπερ πλεονάκις δὶς καὶ τὰ πρόβατα διὰ τὴν εὖ δίαιταν; Διὰ τί ἡ ὗς τοῖς δυσώδεσι χαίρει; Ἢ διὰ τὸ πλατὺν ἔχειν τὸν μυκτῆρα καὶ οὐκ ὀξύν, οὐκ αἰσθητικὸν εἶναι συμβαίνει πρὸς τὰς ὀσμάς; ὥσπερ *οὖν* οἱ Φρύγες τοῖς φαύλοις οἴνοις χαίρουσι, καὶ αὐτὴ ταῖς διεφθαρμέναις ὀσμαῖς καὶ σαπραῖς· αἱ τοιαῦται γὰρ ἅπτονται δριμεῖαι οὖσαι τῶν μὲν Φρυγῶν ὡς μεμολυσμένων διὰ τὸ ἀεὶ πίνειν, τῶν δὲ ὑῶν διὰ τὴν παχύτητα τῶν πόρων.

4 157 Διὰ τί οἱ ἄτμητοι τῶν τομιῶν μείζους ἔχουσι τοὺς χαυλιόδοντας; Ἢ ὅτι αἱ θήλειαι ἐλάττους τῶν ἀρρένων ἔχουσιν, οἱ δὲ ἐκτετμημένοι μεταβάλλουσιν εἰς τὸ θῆλυ τὴν φύσιν [ὥσπερ ἂν θήλεις ἐξ ἀρρένων γινόμενοι]; Διὰ τί τοῖς ὑσὶν οἱ χαυλιόδοντες γίνονται; Πότερον ὥσπερ τινὲς λέγουσι, διὰ τὸ μὴ συμπίπτειν [οὐ τριβόμενοι] αὐξάνονται; ὥσπερ καὶ τοῖς ἀνθρώποις οἳ ἂν οὕτω φύωσιν ὥστε παραλλάττειν τοὺς ὀδόντας, πολὺ μείζους γίνονται, οἷον καὶ τῷ γαλακτοπότῃ Σωστράτῃ μεγάλοι ἐγένοντο διὰ τὸ μὴ τρίβεσθαι.

4 158 *Ἢ* ὥσπερ καὶ τὰ κέρατα φύσις ἀπέδωκεν ἀλκῆς χάριν καὶ βοηθείας, *διὰ* τοῦτο τοῖς ὑσὶ τοὺς χαυλιόδοντας; πάντα γὰρ ἔχει βοήθειαν ἀπὸ τῆς φύσεως, ὡσπεροῦν ἔνια μὲν κέρασιν, ἄλλα δ' ὄνυξι, τὰ δ' ὀδοῦσι, καὶ τούτων τὰ μὲν οὕτως ὡς τὰ καρχαρόδοντα, τὰ δ' ἀντὶ τούτου τοὺς χαυλιόδοντας ἔχει· ἅμα δὲ ταῦτα ὑπάρχει οὐθενί. [καὶ ἔστι μεταξὺ ταῦτα τῶν κερασφόρων καὶ καρχαροδόντων, ὥσπερ καὶ αἱ βάσεις πρὸς τὰς βάσεις] καὶ ἡ τροφὴ ἐκείνοις πρὸς τὰ κέρατα ** τοῦ εἰς τὸ ἔξω τοὺς ὀδόντας τρέπεσθαι. σημεῖον δ' ὅτι χαυλιόδοντες ἀντὶ κεράτων εἰσὶ καὶ *οὐχ* ὅτι ἔτυχον οὐ τριβόμενοι διὰ τοῦτο μεγάλοι, ἀλλ' ἕνεκά τινος· οἱ γὰρ τῶν ἐλεφάντων λεγόμενοι ὀδόντες οὐκ εἰσὶν ὀδόντες ἀλλὰ κέρατα· ἀλλὰ [διὰ τὸ ἐγκεκλεῖσθαι] διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ὁμοιότητα καλοῦνται ὀδόντες, καὶ οἵ γ' ἐν Καρχηδόνι ὡς κέρατα οὕτως ὀνομάζουσιν· ὅτι δ' οὐκ ὀδόντες εἰσί, δηλοῖ τὸ κάμπτεσθαι καὶ γλύφεσθαι, ὃ οὐχ ἕτερον τούτων πάσχει.

4 159 Διὰ τί ποτε αἱ ὕες φρίττουσιν, ὅταν κυνηγῶνται; Ἢ ὅτι τῶν ἀγωνιώντων τὸ σῶμα συστέλλεται διὰ τὸ συνάγεσθαι ὑπὸ τῆς προθυμίας *τὸ θερμὸν* καὶ βοηθεῖν αὐτῷ; καὶ αἱ τρίχες οὖν μᾶλλον ἑστήκασιν, εἰ μὴ καταπεπτώκασι διὰ τὸ ἐκλελύσθαι.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

4 160 Διὰ τί τῶν μὲν προβάτων τὰ λεπτότερα λεπτοτριχώτερα, τῶν δὲ ὑῶν αἱ λεπτότεραι παχυτριχώτεραι; Ἢ διότι αἱ μὲν διὰ τὸ φύσει εἶναι παχεῖαι ἐμπίπλανται τοὺς πόρους ὅταν παχυνθῶσι, δι’ ὧν ἐκπίπτουσιν αἱ τρίχες, ὥστε ἧττον διαδύεσθαι δύνανται· τὰ δὲ πρόβατα διὰ τὸ πλείω τροφὴν ἔχειν ὅταν ᾖ παχέα ἢ ὅταν ᾖ λεπτά, πλείονα τρίχα ἔχουσι καὶ παχυτέραν· ὅταν δὲ λεπτά, λεπτὴν ἀπὸ μικρᾶς τῆς τροφῆς; ἡ γὰρ θρὶξ περίττωμά ἐστιν.

4 161 Διὰ τί ὕες καὶ κύνες τυπτόμενοι τῶν βοῶν μᾶλλον βοῶσι; Πότερον ὅτι καὶ ἄλλως μάλιστα λυπούμενα ταῦτα; Ἢ ὅτι τῶν ἄλλων *μᾶλλον* θυμώδη; δηλοῖ δὲ ἥ τε τῶν ἀγρίων ὑῶν ὁρμὴ καὶ ἡ τῶν κυνῶν ὑλακή.

4 162 Διὰ τί οἱ ἵπποι δυσουριῶσιν; Ὅτι ὅσα τὴν ξηρὰν ὑπόστασιν εὐχερῶς προΐεται, τὴν ὑγρὰν χαλεπῶς, οἷον πρόβατα καὶ ὕες, οἱ δ’ ἵπποι οὐδὲν *ἧττον* τούτων· ὅσοι δὲ τὴν ὑγρὰν ῥᾳδίως, τὴν ξηρὰν ἐργωδῶς· ὁ δὲ κύων ἄμφω χαλεπῶς.

4 163 Διὰ τί τὰς ἵππους ἐν τοῖς ἱπποφορβίοις ἀποκείρουσι τὴν χαίτην πρὸς τὰς ὀχείας; Ἵνα ταπεινωθεῖσαι ὑπομείνωσι τὴν ὀχείαν τῶν ὄνων. κομῶσαι γὰρ οὐ θέλουσιν ὑπομένειν, τότε δὲ ὡς ὅμοιαι οὐκ ἀτιμάζουσιν.

4 164 Διὰ τί οἱ ἵπποι ὅταν μὲν ἐκφεύγωσιν, οὐ κινοῦσι τὰς οὐράς· ὅταν δὲ γυμνάζωνται, πολύ; Ἢ ὅτι κίνησις τῆς οὐρᾶς διὰ πόνον τοῦ σώματος ἢ διὰ κακίαν τῆς ψυχῆς; διὸ καὶ μαλακῶς ἔχοντες ἢ οἱ μαλακοὶ τὰς ψυχὰς κινοῦσιν ἄκοντες (καὶ γὰρ βίᾳ πρὸς τὴν ἱππασίαν ἄγονται)· οἱ δὲ εὐγενεῖς οὔ, ἀλλὰ ἀκινήτους καὶ ὀρθὰς ἔχουσιν· ἐν δὲ τῷ ἐκφεύγειν πάντες, ἅτε ἑκουσίως καὶ τῇ ψυχῇ ὁρμῶντες εἰς τὸ πόρρω καὶ οὐδὲ ὑποδιστάζοντες, ὥστε εἰκότως ἀκίνητος ἡ οὐρά [ὀρθή].

4 165 Διὰ τί οἱ μακρὰν ἔχοντες τὴν οὐρὰν [ἀσθενῆ] καὶ μὴ δασεῖαν ἐκ τῆς φύσεως κακοὶ τὰς ψυχὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολύ; Ἢ ὅτι σημαντικὸν ἡ οὐρὰ τοιάδε ἢ τοιάδε λεγομένη, λέγω δ’ οἷον ὀρθὴ καὶ ἀνάσιμος ἢ κινουμένη ἢ ἑστῶσα; τὰ μὲν γὰρ ἀρετῆς, τὰ δὲ κακίας σημεῖα. ἐπεὶ οὖν φύσει τοιοῦτοι οἱ κακοὶ τὰς ψυχάς, εὐθὺς ἡ ἔκφυσις αὐτῶν ἀσθενὴς καὶ βραχεῖα, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐνέλιπεν ἡ φύσις· ὡς γὰρ μὴ δέον χρήσασθαι τούτῳ, ἢ οὐ προστίθησιν ἢ οὐχ ὅμοιον ὃ καὶ τοῖς χρησομένοις, οἷον κέρας καὶ ὀδόντας [καὶ] ταῖς θηλείαις.

4 166 Διὰ τί ὅλως σημαντικόν; Ἢ κοινότερον τοῦτο πλειόνων; καὶ γὰρ ἐπὶ κυνῶν καὶ ὑῶν καὶ λεόντων καὶ ὅλως τῶν μαχίμων καὶ θυμωδῶν, καὶ τῶν ἀρρένων μᾶλλον ἢ θηλειῶν· τὰ μὲν γὰρ ὀρθὴν ἔχει, τὰ δὲ ἀπεστραμμένην, ὥσπερ οἱ ὕες οἱ ἄρρενες· ὁ δὲ λέων καὶ τύπτει ἑαυτόν. αἴτιον δὲ πάντων ὅτι συνέχειά τις ἀπὸ τῶν κυρίων τόπων τοῦ ζῆν, ἐν οἷς ὁ θυμός, εἰς ταύτην συνάπτει· συντεινομένων μὲν οὖν καὶ θερμαινομένων ἐκείνων δικνεῖται πρὸς τὸ ἔσχατον, διὸ καὶ ἀποσημαίνει τὴν διάθεσιν· θαρρούντων μὲν γὰρ ὀρθή, τῶν δὲ ἀπεστραμμένων ἢ φοβουμένων ὑπειλημμένη καὶ ὥσπερ ἅμα τῷ θυμῷ πεσοῦσα. Τὸ δ’ ὅλον καὶ πρὸς εὐτολμίαν καὶ πρὸς ὕβριν καὶ φωνὴ ἔχει τινὰ δύναμιν καὶ τόνον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

4 167 Διὰ τί ἡ ἵππος ὀλιγοχρόνιος οὖσα τοῦ ἀνθρώπου πλείω χρόνον φέρει ἐν γαστρί; Συμβαίνει τοῦτο οὖν διὰ μίαν αἰτίαν· ἡ γὰρ ἵππος πολὺ λείπεται τῶν μακροβίων ζῴων καὶ ὅτι ἀγονώτερον· μονότοκον γάρ.

4 168 Διὰ τί τῶν μὲν ἵππων οἱ ἄρρενες χρεμετίζουσι μᾶλλον τῶν θηλειῶν, τῶν δὲ προβάτων καὶ αἰγῶν τὰ θήλεα μᾶλλον βληχᾶται· αὕτη δ’ ἐν ἑκάστῳ φωνή ἐστιν; Ἢ ὅτι τῶν φωνῶν αἱ μέν εἰσι θυμικαί, αἱ δὲ ἄθυμοι; τὰς μὲν οὖν θυμικὰς οἱ ἄρρενες μᾶλλον ἀφιᾶσιν (ἀνδρειότεροι γάρ), τὰς δ’ ἀθυμοτέρας τὰ θήλεα· οἷον κοκκύζουσι μὲν οἱ ἀλεκτρυόνες, κράζουσι δὲ αἱ ἀλεκτορίδες. ὁ μὲν οὖν χρεμετισμός ἐστι φωνὴ θυμοῦ, ἡ δὲ βλήχησις ἀσθενείας, ὥστε εὐλόγως τὴν μὲν οἱ ἄρρενες τῶν ἵππων ἀφιᾶσι, τὴν δὲ τὰ θήλεα τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν.

4 169

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Διὰ τί τῶν ἵππων ἐάν τις μίαν ἢ δύο ἢ τρεῖς σπάσῃ τρίχας, πονοῦσιν; Ἢ διότι ἐκείνοις μὲν τιλμὸς γίνεται (κατὰ μίαν γὰρ ἑλκόμενον ἢ δύο τὸ δέρμα οὐκ ἀκολουθοῦν τῇ ἀντισπάσει τὴν ἀλγηδόνα ποιεῖ)· ὅταν δὲ ἀθρόας ἑλκύσῃ τις, οὐ γίνεται ὁ σπασμός; τὸ γὰρ δέρμα συνακολουθεῖ.

4 170 Διὰ τί αἱ ἵπποι ὅταν σκυζῶσιν ἐκτοπίζουσαι οὐ θέουσι πρὸς ἕω ἢ πρὸς ἑσπέραν, ἀλλὰ πρὸς ἄρκτον ἢ πρὸς μεσημβρίαν; Ἢ ὅτι λέγονται ἐν τῇ τοιαύτῃ διαθέσει ἐξανεμοῦσθαι; θέουσι γὰρ πρὸς ἄνεμον· τούτου γὰρ αἴτιον ὅτι θερμότης ἐστὶ τὸ πάθος καὶ δέονται καταψύξεως, ὥστε εὐλόγως πρὸς ἄρκτον τρέχουσι καὶ πρὸς μεσημβρίαν· μάλιστα γὰρ καὶ πλειστάκις οἱ ἐντεῦθεν πνέουσιν ἄνεμοι· νότος γὰρ καὶ βορέας ἀεὶ κατέχουσιν, *οἱ δ’ ἄλλοι* πνέουσιν ὀλιγάκις.

4 171 Διὰ τί αἱ ἵπποι ἐὰν ὀχευθεῖσαι βρεχθῶσιν, ἀνοχεύονται; Ἢ ὅτι συμβαίνει ψύχεσθαι ὑπ’ αὐτοῦ καὶ ἡσθῆναι τὰ σώματα; φρίττοντος οὖν τοῦ σώματος κωλύεται τοῦ συλλαμβάνεσθαι τὸ σπέρμα καὶ καταψυχόμενον ὥσπερ ἀποθνήσκει φθειρομένης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως· διὰ τοῦτο πάλιν δεῖται ὀχείας.

4 172 Διὰ τί τοῖς μὲν ἵπποις καὶ τοῖς ὄνοις ἐκ τῶν οὐλῶν φύονται τρίχες, τοῖς δὲ ἀνθρώποις οὔ; Ἢ ὅτι ἡ οὐλὴ κωλύει διὰ τὴν πύκνωσιν ἢ διὰ τὸ φθίνειν τὴν τροφήν; τοῖς μὲν οὖν ἀνθρώποις παντελῶς κωλύει διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς τριχός, τοῖς δ’ ἵπποις οὐκ ἐκώλυε μέν, ἔφθειρε δέ, διὸ καὶ λευκαὶ φύονται τούτοις· οὐκ ἐξῄει δὲ διὰ τὸ πλῆθος. [ἐπισκέψασθαι εἰ καὶ τοῖς βουσίν]. Διὰ τί παραπλησίων ὄντων τῶν ἵππων καὶ τῶν ὄνων κατὰ τὸν χρόνον τῆς κυήσεως (ἄμφω γὰρ ἐνιαυτὸν φέρει καὶ μονότοκά ἐστι) τὸν μὲν ἵππον ἀφιᾶσιν ἐπὶ τὴν ὀχείαν *ἀπ’ ἐαρινῆς* ἰσημερίας, τοὺς δὲ ὄνους πρὸ τροπῆς θερινῆς; Ἢ διότι οἱ μὲν ἵπποι θερμοὶ τὴν φύσιν, οἱ δὲ ὄνοι δύσριγοι καὶ ψυχροί; σημεῖον δὲ τούτου· οὐ γὰρ γίνονται ἐν τῇ Σκυθίᾳ ὄνοι.

4 173 ἐνιαυσιαίας οὖν τῆς κυήσεως οὔσης ἀνάγκη γεννᾶν εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν. τοῖς μὲν οὖν ἵπποις τὸ ἔαρ σύμμετρον· οὔτι γὰρ σφόδρα ψυχρά, ἀλεεινὴ δέ, ὥστε διὰ ψῦχος μηδὲν πάσχειν. σκοποῦσι δὲ τὴν τῆς ὀχείας ὥραν τίς ἐπιτηδεία πρὸς τὴν τροφὴν τῶν τέκνων πάντες.

4 174 Διὰ τί τῶν μὲν ἵππων οἱ ὀρθὰ τὰ σκέλη καὶ μικρὸν ἔχοντες τὸ μεσοκύνιον ἢ μέγα λίαν χωλοὶ γίνονται ταχέως, οἱ δὲ μέσον ἀσφαλέστατοι; Ἢ ὅτι μικρὸν μὲν ὃν οὐ παρέχει ἔνδοσιν, ἀλλ’ οἷον πληγὴ γίνεται· ὅτον δὲ σύμμετρον, ἐνδίδωσι, καὶ γίνεται βάσις, οὐ πληγή· ἐὰν δ’ αὖ μεῖζον τοῦ καιροῦ, καταρρήγνυται πλείονος τοῦ βάρους ἐμπίπτοντος διὰ τὴν ἔνδοσιν; Διὸ καὶ αἱ χελῶναι ἀνόμοιαι, καὶ τῶν μὲν μικρὸν ἐχόντων παρεμπίπλαται τὰ σκέλη καὶ ἀνοιδεῖ, τῶν δὲ μέγα καταρρήγνυται καὶ ἀφελκοῦται ὁ τόπος οὗτος.

4 175 Διὰ τί ὁ ἵππος ἐὰν ἐμέσῃ, ἀποθνήσκει; Πότερον ὅτι παρὰ φύσιν; Ἢ οὐ τοῦτο αἴτιον, ἀλλὰ σημεῖον ἑτέρου μείζονος; ὅτι γὰρ ἐπιθανάτως ἔχει ἐὰν ἐμέσῃ, οὐχ ὅτι ἐὰν ἐμῇ ἀποθνήσκει. Ἢ ὅμοιον ὅσοι ἐν τοῖς εἰλεοῖς ἂν ἐμῶσι κόπρον; καὶ γὰρ οἱ ἵπποι ἐν τοῖς αὐτοῖς πάθεσι· τοῖς μὲν οὖν τὸ ἐκ τῆς κάτω κοιλίας σπάσαι παρὰ φύσιν (διὸ καὶ κρατοῦνται τοῖς πάθεσι), τοῖς δ’ ὅλως τὸ ἀνεμεῖσθαι.

4 176 Διὰ τί ὑπὸ διαρροίας ἐὰν ἁλῶσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποθνήσκουσιν; Ἢ ὅτι μανὴ καὶ οὐ πυκνὴ ἡ σάρξ; σημεῖον δὲ καὶ τὸ εὐίδρωτα εἶναι καὶ ὅλως τὸ εὐκίνητον, πλείων οὖν ἡ σύντηξις ὁρμῆς γενομένης παρὰ τοῖς ποσί.

4 177 Διὰ τί οἱ πρεσβῦται ἵπποι τὸ κάτω χεῖλος προτείνουσιν; Ἢ ὅτι γηρασκόντων ἀνίεται ἡ φύσις, τὸ δὲ κάτω χεῖλος μεῖζον καὶ σαρκωδέστερον καὶ ἧττον πρὸς τῷ ὀστῷ; Διὰ τί οἱ ἵπποι θᾶττον οὐροῦσιν ἐν τοῖς μαλακοῖς χωρίοις ἢ ἐν τοῖς στερεοῖς; Πότερον ὅτι ῥαίνονται ἧττον, φεύγει δὲ τοῦτο σφόδρα; σημεῖον δέ, ὅτι διάγει ἐπὶ πολὺ τὰ σκέλη, καὶ ὅταν ὑποστρωννύηται μέλλων καθεύδειν ἀεὶ οὐρεῖ· οὐ γὰρ τέγγεται ῥανίσιν.

4 178 Ἢ γίνεται μὲν καὶ τοῦτο, οὐ μὴν ἀλλ’ ἔοικε μᾶλλον ἡ ἄνεσις τοῦ σώματος αἰτία εἶναι; συντεταμένον γὰρ οὐ προΐεται τὸ σῶμα, καθάπερ οὐδὲ πονοῦντα, ἀλλ’ ὥσπερ καὶ δυσουριᾷ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[ἐνθένδ’ ἀνίησιν ἐν τῷ μαλακῷ]· τὸ δὲ στερεὸν ἀντίτυπον ὂν συντονίαν γεννᾷ. ἥ τε διαγωγὴ τῶν σκελῶν καὶ ἡ πρόσνευσις τῆς ὀσφύος εἰς τὴν πρόεσιν· ἅπαντά τε γὰρ σχεδὸν τοῦτο ποιεῖ, πλὴν ὅσα ῥᾳδίως οὐρεῖ· τὰ δὲ δύσουρα μᾶλλον εἰκότως τῶν ἄλλων.

4 179 Διὰ τί οἱ ἵπποι καὶ οἱ ὀρεῖς καὶ ὅλως τὰ λόφουρα ἥκιστα δύνανται πεινᾶν; διὸ καὶ ὅταν κατακλεισθῶσι, τὰς θύρας καὶ τὰς φλιὰς καὶ ὅλως πᾶν ξύλον κατεσθίουσιν. Ὅτι ἔχουσι θηρίδια ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ πολλὰ παρόμοια ταῖς πρασοκουρίσι. ταῦτ’ οὖν ἐξαναλίσκει τε τὴν τροφήν, καὶ ὅταν μηκέτι ἔχῃ, τῇ κινήσει καὶ τῇ ξύσει τοῦ ἐντέρου πόνον παρέχει. παραπλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον τοῖς τὰς ἕλμινθας ἔχουσι τὰς πλατείας.

4 180 Διὰ τί αἱ ἵπποι ῥᾷον φέρουσιν ἐν τῇ κυήσει ἡμίονον, καίτοι ἰσχυρότερον ἡ ἡμίονος; Ἢ ἴσως ἀληθὲς δι’ αὐτὸ τοῦτο, καθάπερ καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ἄρρενα τῶν θηλειῶν; ἰσχυρότερα γὰρ ὄντα μᾶλλον ἐξαναλίσκει τὰ περιττώματα, τὸ δὲ βαρύνεσθαι καὶ πονεῖν ἀπὸ τούτων.

4 181 Διὰ τί οὖν ῥᾷον ἀπαλλάττουσαι οὐ δύνανται συνεχῶς φέρειν ἡμίονον; διὸ καὶ διαλείπουσιν, ὥσπερ νεὸν λείποντες. Ἢ ὅτι γηράσκει καὶ καταρρακοῦται τὰ σώματα θᾶττον ἰσχυροτέρων ὄντων, τοῦτο δὲ εὐλαβοῦνται; καὶ ἅμα τὸ μὴ δύνασθαι συνεχῶς τὸ ἰσχυρότερον ὥσπερ γῆν καρπὸν εὔλογον, ἀλλ’ ὅταν τέκῃ, κουφότερον ἀπαλλάττειν. Τὸ δὲ καὶ κυΐσκεσθαι ῥᾷον ἡμίονον, ὥσπερ Ἀλκίμαχος ἔφη τοὺς Κελτοὺς λέγειν, οὐκ ἀληθές· οὐ γὰρ προσδέχονται τοὺς ὄνους ὅτανπερ ἀκμάσῃ ἡ ὁρμή, δυσχεραίνουσαι τὴν ὀσμὴν καὶ τὸ ἀσύνηθες· διὸ καὶ πολλαὶ δοκοῦσαι κύειν ἀναφαίνονται κεναί.

4 182 Διὰ τί δὲ ῥᾷστα καὶ τάχιστα ἐκτιτρώσκει ἡ ἵππος; Ἢ ὅτι σφοδρότατον καὶ συντονώτατον, ὥσθ’ ὅ τι ἂν πονῇ, πᾶν μετὰ βίας; ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἐκτιτρωσμός.

4 183 Διὰ τί καὶ ἐνδίδωσι τάχιστα καὶ ἀναστρέφεται τὸ σῶμα; Ἢ ὅτι μανὴ ἡ σάρξ; ταχὺ δὲ καὶ συμπίπτει καὶ ὀγκοῦται. Ἥπερ τοῦτο αἴτιον, οἷον κατὰ τὴν κύνα καὶ τὴν αἶγα καὶ εἴ τι ἄλλο εὐκίνητον ἐπ’ ἄμφω; Ἢ εἰ μὴ ταὐτό, ἐνδέχεται τοῖς ἑτέροις δι’ ἄλλας αἰτίας.

4 184 Διὰ τί οἱ μὲν ποικίλοι ἵπποι ὡς ἐπίπαν ἀγενεῖς, τῶν δὲ φαλιῶν ἔνιοι γενναῖοι, καίτοι ἡ φαλιότης ποικιλία; Ἢ ὅτι ἐπ’ ἔλαττον ἡ ἐξαλλαγή; ἐν μικρῷ γὰρ τὸ φαλιόν, ὥστε ἡ ποικιλία διὰ τὸ ἀνώμαλον ἀγενεῖς ποιεῖ· τὸ μικρὸν γὰρ οὐκ ἐνισχῦον ἧττον ἐξίστησιν.

4 185 Διὰ τί οἱ πῶλοι κατακλίνονται μᾶλλον ἢ οἱ πρεσβύτεροι ἵπποι; *Ἢ ὅτι ῥᾷον* καὶ ἀνίστανται καὶ κατακλίνονται οἱ νέοι τῶν πρεσβυτέρων· τοῦτο δ’ ὅτι τοῖς μὲν πολὺ τὸ βάρος, τοῖς δ’ ὀλίγον· τὰ μὲν γὰρ κῶλα οὐκ ἐπαυξάνεται τοῖς ἵπποις, τὸ δὲ σῶμα ἐπαυξάνεται.

4 186 εὐφορώτερον οὖν τὸ σῶμα τοῖς νέοις. Διὰ τί τὸ τῶν ἵππων περίττωμα ὅταν γυμνάζωνται δυσωδέστερον; Πότερον ὅτι δυσέκκριτον κινεῖται ὑπὸ τῶν γυμνασιῶν, ὥσπερ ὁ ἱδρὼς ἔξω, οὕτως εἰς τὴν κοιλίαν φαῦλοι χυμοί, οἳ ποιοῦσι τὴν δυσωδίαν (ὥσπερ τοῖς καθαιρομένοις κάτω ὑπὸ φαρμάκου); Ἢ ὅτι πλείω προσφέρονται τότε καὶ ἧττον πέττουσι, τὰ δὲ ἄπεπτα δυσωδέστατα καὶ σήπεται θᾶττον; Διὰ τί ἵππος καὶ ὄνος οὐρεῖ μετὰ τὴν ὀχείαν; Ἢ διὰ τὸν πόνον; πονούντων γὰρ συρρεῖ εἰς τὴν κύστιν, πονεῖ δὲ ὄνος μὲν καὶ ἵππος διὰ τὸ μέγεθος· βοῦς δὲ διὰ τὴν συντονίαν· τὸ γὰρ σύντονον ποιεῖ πόνον.

4 188 Διὰ τί ὄνος μὲν καὶ ἵππος ἐξουρεῖ τὸ σπέρμα, βοῦς δὲ οὐκ ἐξουρεῖ; Ἢ ὅτι τῷ μὲν πόρρω ἐξακοντίζεται διὰ τὴν συντονίαν, τοῖς δὲ ἐγγύς (ἅμα γὰρ προΐεται καὶ ἐξάγει); Διὰ τί τοῖς μὲν ἵπποις καὶ τοῖς ὄνοις ἐκ τῶν οὐλῶν φύονται τρίχες, τοῖς δ’ ἀνθρώποις οὔ; Ἢ ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις ζῴοις ἐστὶ τὸ δέρμα μέρος τῆς σαρκός, ἀνθρώπῳ δὲ καθάπερ πάθος σαρκός; δοκεῖ γὰρ αὐτῆς τὸ ἐξ ἐπιπολῆς καταψυχόμενον στερεώτερον γίνεσθαι, καθάπερ τῶν ἑφθῶν ἀλεύρων αἱ γραῖαι καλούμεναι· ἐπεὶ οὖν κἀκεῖναί εἰσιν ἄλευρον ἑφθόν, καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου καλούμενον δέρμα σάρξ ἐστι.

4 189

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τραυματισθέντος δὲ ἢ τριβέντος ἀνθρώπου συμβαίνει τὴν σάρκα φθείρεσθαι καὶ πυκνοῦσθαι· διὸ ἠλλοιωμένης τῆς ἐπιπολῆς σαρκὸς οὐ τὴν αὐτὴν ἐπίφυσιν λαμβάνει τὰ τραύματα ἥνπερ καὶ ἐκ γενετῆς· ἀλλοιωθείσης δὲ αὐτῆς μὴ γίνεσθαι ἔτι τὸ ἐξ αὐτῆς οὐδὲν ἄτοπον, καθάπερ καὶ ἐκ τῶν ἀλωπεκιῶν καλουμένων· καὶ γὰρ τῆς ἐπιπολῆς σαρκὸς φθοραὶ καὶ ἀλλοιώσεις εἰσί. τῶν δ’ ὑποζυγίων τριβέντων καὶ ὑγιαζομένων πάλιν ἀναπληροῦται τὰ νοσώδη μέρη τοῦ σώματος τῶν αὐτῶν μέν, ἀσθενεστέρων δὲ ἢ ἐξ ἀρχῆς. ἐπειδὴ δ’ ἐστὶ καὶ τὸ δέρμα μέρος αὐτῶν, γίνοιντο ἂν καὶ φύοιντο τρίχες, λευκαὶ δὲ φύονται διὰ τὸ τὸ δέρμα ἀσθενέστερον γεγονέναι τοῦ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν λευκὴν ἀσθενεστάτην εἶναι τρίχα.

4 190 Διὰ τί *εἰ* ἐπὶ τὰ τῶν ἵππων ἕλκη κριθὰς κατακαύσαντες καὶ λεπτύναντες ἐπιπάττουσιν, οὐ λευκὰς ἀναφύουσιν αἱ οὐλαί, ἀλλ’ ὁμοιοτάτας ταῖς πρότερον, ἄν τε μέλας ὢν τύχῃ ἄν τε ξανθὸς ἢ ὁποιοσοῦν ᾖ; Ἢ ὅτι λευκαὶ διαφθειρομένης τῆς τροφῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ὅθεν ἡ ἔκφυσις, αὕτη δὲ φθείρεται διυγραινομένη καὶ λεπτύνουσα τὸ δέρμα, τὸ δὲ τῆς κριθῆς κατάκαυμα ξηρὸν ὂν ἐξαίρει καὶ ἀναλαμβάνει ταύτην, ὅθεν ἐξομοιοῖ τὸ δέρμα τῷ ἄλλῳ, συνεξομοιωθέντος δὲ καὶ ἡ ἔκφυσις ὁμοία; καὶ γὰρ τοῦ δέρματος ἡ ἔκφυσις.

4 191 Διὰ τί οἱ ἵπποι κατὰ τὴν ἕδραν ἐν τοῖς ποταμοῖς ἀποπνίγονται; Ἢ ὅτι εὐρὺ τὸ ἔντερον ἔχουσι τὸ ἀπὸ τοῦ ἀρχοῦ; δηλοῖ δὲ ὅτι εὐμαρῶς ἀφοδεύουσι βαδίζοντες· πληθύοντα *δὲ* τὴν ἕδραν διαδώσει εἰς τὴν κοιλίαν, ἧς ἐπαιρομένης θλιβομένη ἡ ἀρτηρία ἀποπνίγει.

4 192 Διὰ τί τὰς ἵππους καὶ τὰς ὄνους ὅταν ὀχευθῶσι, διώκουσιν; Ἢ ὅτι οὐροῦσιν εὐθύς; συμβαίνει οὖν ἐξουρεῖν τὴν γονήν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org